

Sport beweegt Noordwijk

gezondheid, meedoen,
plezier en uitdaging

Sportbeleid 2022 - 2025
Gemeente Noordwijk

Inhoud

Voorwoord	3	Zaaknummer	
Samenvatting	4		171958
Inleiding	6	Onderwerp	
Partners	7		Sport beweegt Noordwijk 2022 - 2025
		Datum	
1 Terugblik vorige sportnota	10		14 oktober 2021
2 Waarom sporten en bewegen?	12	Steller	
3 Sport verenigt Noordwijk	16		Nienke van Elk & Ferdy Nugteren
4 Hoe staat de sport ervoor?	20		
5 Een leven lang vaardig bewegen	36		
6 Toekomstbestendige sportvereniging	41		
7 Mooie sportplekken	45		
8 Iedereen kan meedoen	48		
9 Financiën	52		
10 Conclusies	53		
Begrippenlijst	54		
Bijlagen	57		
Noten	77		

Voorwoord

Het frisse natte gras onder je schoenen. De tennisbal die van je racket afstuit. Over het water zoeven en daarna door de lucht vliegen met een kite. De ochtendlucht in je longen tijdens het hardlopen of die driepunter van grote afstand. U voelt het waarschijnlijk van binnen kriebelen, dit soort momenten ervaren is genieten!

Sporten en bewegen is voor veel Noordwijkers een activiteit waar ze naar uit kijken. Individueel, met een groepje of in verenigingsverband. Regelmatig bewegen versterkt het lichaam en geeft het leven extra energie. Om deze ervaringen voor onze inwoners te faciliteren maakt de gemeente sportbeleid.

Dit nieuwe sportbeleid bouwt voort op de sterke basis die Noordwijk op het vlak van sport en bewegen heeft. Met een hoog aantal jeugdige sporters, een groot aantal verenigingen, hoogwaardige sportaccommodaties en diverse sociaal-maatschappelijke sportprojecten is het meer dan prima sporten in Noordwijk. Mede op basis van de hoogwaardige sportvoorzieningen en de sportbeleving kan Noordwijk zich presenteren als Kuuroord Noordwijk.

Aan deze stevige basis voegen we op een aantal punten kwaliteit toe. Zo vindt u in dit beleidsplan extra inspanningen om de motorische vaardigheden van jeugdigen te vergroten. U vindt ondersteuning voor verenigingen om een positief sportklimaat binnen de club te realiseren. En maatregelen om sporten in de buitenruimte te stimuleren en iedereen in staat te stellen om mee te doen.

Het doel van al deze voornemens is het bevorderen van de gezondheid, het geluk en de sociale cohesie in onze dorpen. Sport mag dan volgens sommigen de belangrijkste bijzaak in het leven zijn, ons college is ervan overtuigd dat een investering in sport zich terugbetaalt in de kwaliteit van het leven.

De inwoners van de gemeente Noordwijk voelen zich het meest gezond van alle gemeenten. Dit willen we graag zo houden!

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Dennis Salman

Wethouder Sport

Samenvatting

De missie van het sportbeleid 'Sport beweegt Noordwijk' is om de inwoners van de gemeente Noordwijk te motiveren om te sporten en bewegen. De motivaties om te sporten en bewegen zijn gezondheid, meedoen, plezier en uitdaging. Deze motivaties dragen bij aan een positieve gezondheid binnen de gemeente Noordwijk. Immers de inwoners van de gemeente Noordwijk voelen zich het gezondst van alle gemeenten in Nederland.

Het sportbeleid wordt in deze nota langs vier speerpunten uitgewerkt:

- 1 Een leven lang vaardig bewegen
- 2 Toekomstbestendige sportvereniging
- 3 Mooie sportplekken
- 4 Iedereen kan meedoen

Per speerpunt is onderzoek gedaan naar de huidige situatie hoe sport in Noordwijk ervoor staat. Uit het onderzoek zijn conclusies getrokken, waaraan doelstellingen zijn gekoppeld. Om de doelstellingen te kunnen realiseren hebben we per speerpunt diverse interventies voorgesteld. De doelstellingen en interventies leiden er toe dat meer mensen gaan sporten en bewegen.

Conclusies onderzoeksresultaten

We zien dat overgewicht in algemene zin toeneemt onder bepaalde doelgroepen, waaronder peuters (11%), 10 t/m 14-jarige kinderen (15%), volwassenen (48%) en ouderen (58%). De sportdeelname is daarentegen erg hoog in Noordwijk, zo sporten 70,2% van de inwoners wekelijks, waarbij de jeugd een sportdeelname van 89% heeft. Alhoewel er sprake is van een hoge sportdeelname voldoet de helft van de inwoners niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. We zien een toename van een vraag naar de activiteiten georganiseerd door buurtsportcoaches, zoals peutersport, volwassensport en senioren-sport.

De verenigingen in de gemeente Noordwijk zijn over het algemeen toekomstbestendig. Punten van aandacht zijn

de vrijwilligers tekorten en de verenigingen waarbij een sociaal veiligheidsplan ontbreekt. Ook hebben nog niet alle verenigingen een rookvrij sportpark en/of een gezonde kantines. De ledencijfers van de sportverenigingen in de gemeente Noordwijk zijn bovengemiddeld hoog.

Noordwijk is een aantrekkelijke omgeving om te sporten en bewegen. De kernindicator beweegvriendelijke omgeving is bovengemiddeld hoog. Het sportvoorzieningsniveau is zowel kwalitatief als kwantitatief ruim op orde. De gemeentelijke sportaccommodaties zijn in de regel duurzaam, multifunctioneel en toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente.

De sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking blijft achter, 34% van de lichamelijk gehandicapten heeft in het afgelopen (Corona) jaar helemaal niet bewogen. 84% van de mensen met een lichamelijke beperking sport niet bij een sportvereniging. De behoefte van deze mensen zijn voornamelijk: wandelen, fietsen en zwemmen. 72% van de verenigingen is bereid om de verenigingen toegankelijk te maken. Echter ontbreekt de kennis en ervaring bij verenigingen om dit sportaanbod te faciliteren.

Doelen

De hoofddoelen die voortkomen uit het sportbeleid zijn:

- De beweegvaardigheid en beweegdeelname bevorderen
- Vitale sportverenigingen
- Sport in een gezonde en sociaal veilige omgeving
- Het binnenhalen van evenementen via sportverenigingen
- Duurzame, multifunctionele en toegankelijke sportaccommodaties
- Het faciliteren van de individuele sporter in de buitenruimte
- Openbare sportparken voor de wijk
- Sport- en beweegaanbod voor iedereen mogelijk maken

Interventies/acties

Per speerpunt starten we nieuwe projecten of zetten we bestaande acties voort. De onderstaande tabel toont alle nieuwe interventies naar aanleiding van de resultaten uit onderzoeken voor het nieuwe sportbeleid.

Interventies			
Een leven lang vaardig bewegen	Toekomstbestendige sportvereniging	Mooie sportplekken	Iedereen kan meedoen
Buurtsportcoaches	In veilige handen	Sportlint	Jeugd- en volwassenfonds
Vakdocenten	Gezonde sportkantines	Beweegplekken op het strand	Buurtsportcoach inzetten voor verbinding zorg en beweegaanbod
Goed Bezig Noordwijk	Rookvrije sportparken	Duin en Bollen Vierdaagse	Samenwerking omliggende gemeenten t.b.v. regiocoördinator gehandicaptensport
Sport in de wijk en schoolpleinsport	Kortdurend vrijwilligerswerk	Wandelnetwerk	Centrale communicatie sportaanbod
Peutersport	Inzet clubkadercoach	Verduurzaming maatschappelijke accommodaties	Friends United
Motorial Remedial Teaching (MRT)	Faciliteren organisaties (top)sportevenementen	Openbare sportparken	Reuring
Sportstimuleringsprogramma's	Judolessen op school		Sportief voor werk
Volwassensport pilot	Vrijwilligers nieuwe stijl		Kuuroord activiteiten
Flat- en balkonsport	Kennis maken met e-gaming		
Sportorganisaties betrokkenheid inrichten nieuwe speelplekken	Subsidies voor versterken sportverenigingen		
Communicatie sportaanbod verbeteren			
Bevorderen samenwerking sportorganisaties			

Inleiding

Actualiseren

De aanleiding voor dit nieuwe sportbeleid is de behoefte om het bestaande sportbeleid “Sterk in beweging” te actualiseren. Deze behoefte is ontstaan naar aanleiding van de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout in 2019, de daaruit volgende harmonisatie van beleid en regelingen en een aantal nieuwe ontwikkelingen die impact hebben op sport.

Nieuwe ontwikkelingen

Onder deze nieuwe ontwikkelingen valt het grotere besef van het belang van bewegen voor jong, werkend en oud. De ambitie van Noordwijk om invulling te geven aan de kuuroordstatus geeft een extra dimensie aan sport en bewegen. Een andere ontwikkeling is het toenemende belang dat onze samenleving hecht aan een veilige sportomgeving waarin sporters beschermd zijn tegen grensoverschrijdend gedrag binnen clubs. Tenslotte is er de overtuiging dat iedereen moet kunnen meedoen, ook als je een lichamelijke of geestelijke beperking hebt, wat ouder bent of zelf niet over voldoende middelen beschikt.

Het Sportakkoord

Om invulling te geven aan deze ontwikkelingen heeft het Rijk het Sportakkoord geïnitieerd. De ambitie van het Sportakkoord is “dat iedereen, écht iedereen, plezier in sport kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer.” In Noordwijk is in 2020 een lokaal Sportakkoord gesloten en zijn de 40 aangesloten organisaties in een brede coalitie met deze ambitie concreet aan de slag gegaan. In 2021 is de tweede editie van het Noordwijks Sportakkoord ondertekend. Door het Noordwijks Sportakkoord zijn er achttien projecten gestart. De speerpunten van het Noordwijks Sportakkoord zijn ook de speerpunten van dit beleid.

Lokale invulling

Met voorliggende beleidsnota nemen we de pijlers van het sportakkoord als speerpunten. We geven deze speerpunten een lokale invulling door acties toe te voegen die in Noordwijk nodig zijn. Wat nodig is bepalen we door eerst de uitvoering van het vorige beleid te evalueren en door de stand van zaken op het vlak van sport en bewegen in beeld te brengen. Op basis hiervan zijn per speerpunt doelstellingen en acties bepaald. Verenigingen, Sportraad Noordwijk, Sportbedrijf Noordwijk en maatschappelijke organisaties hebben de acties grotendeels aangedragen.

Breed bekijken

Sport is geen geïsoleerde activiteit. Er zijn tal van raakvlakken met andere beleidsvelden zoals het jeugd- en jongerenwerk, volksgezondheid, minima, maatschappelijke ondersteuning, welzijn en eenzaamheidsbestrijding. Om die reden zijn diverse maatschappelijke organisaties uitgenodigd om mee te denken in de totstandkoming van het sportbeleid. Zo komen de speerpunten van het sportbeleid overeen met de thema's uit het maatschappelijk programma van het sociaal domein.

Leeswijzer

We starten hieronder met een korte evaluatie van het voorgaande sportbeleid “Sterk in beweging”. Daarna beschrijven we hoe het staat met sport en bewegen in Noordwijk. De onderzoeksresultaten die hier worden benoemd vindt u uitgebreider beschreven in de bijlagen. Daarna gaan we kort in op de vraag wat mensen motiveert om te sporten. De antwoorden op deze vraag liggen namelijk ten grondslag aan veel van de voorgestelde acties. Vervolgens beschrijven we de vier speerpunten van het Sportakkoord en het sportbeleid. In de daarop volgende hoofdstukken wordt elk speerpunt beschreven met doelstellingen en acties. Om dit beknopt te houden is een nadere beschrijving van de acties en de bijbehorende kosten opgenomen in de bijlagen. Deze nota sluit af met hoofdstukken over de financiën, planning, monitoring en evaluatie.

Partners

Met onderstaande partners heeft de gemeente langdurige overeenkomsten over de hoogte van de subsidie, huur en de prestaties. De prestaties van onderstaande partners zijn gekoppeld aan het sportbeleid en worden jaarlijks met de partners besproken en indien nodig bijgesteld.

De sportverenigingen

De sportverenigingen zijn natuurlijk onze belangrijkste partners. Zij zorgen ervoor dat het gemeentelijk sportbeleid dagelijks wordt uitgevoerd op de (gemeentelijke) sportaccommodaties. Met de verenigingen is veelal sprake van een subsidierelatie, dit kan zowel een directe of indirecte subsidie zijn. Indirecte subsidie is verrekend in de huur van de accommodatie.

Sportfondsen Noordwijk

Sportfondsen Noordwijk beheert, exploiteert en onderhoudt het gemeentelijk zwembad Binnenzee. De gemeente heeft meerjarige afspraken gemaakt met Sportfondsen Noordwijk over de prestaties en de tarieven die Sportfondsen mag hanteren.

Sportbedrijf Noordwijk

- Sportbedrijf Noordwijk beheert en exploiteert de gemeentelijke sporthallen, gymzalen¹ en buitensportaccommodaties voor de gemeente. De gemeente verzorgt nog wel voor het onderhoud en de renovaties van deze accommodaties in samenspraak met het Sportbedrijf.
- Het sport- en cultuurloket is het platform van Sportbedrijf waarop vragen worden beantwoord of advies wordt gegeven over allerlei zaken over cultuur en sport.
- Daarnaast maakt ze de jeugd bewust van (de effecten van) een gezonde levensstijl door het project "Goed Bezig".
- Sportbedrijf Noordwijk is een zelfstandig bedrijf. De gemeente is 100% aandeelhouder van Sportbedrijf Noordwijk. Sportbedrijf Noordwijk is hierom de eerste partij die voor het beheer en exploitatie van nieuwe accommodaties in beeld komt.

- Met de buurt- en cultuurcoaches organiseert het Sportbedrijf diverse sport- en culturele activiteiten voor alle inwoners van Noordwijk en vooral voor de jeugd, ouderen en kwetsbare groepen.
 - De buurtsportcoaches kunnen op aanvraag bij het Sportbedrijf ondersteunen bij nieuwe initiatieven voor bepaalde groepen. Maatschappelijke organisaties kunnen tegen betaling, van een maatschappelijk tarief, tijdelijk een beroep doen op een buurtsportcoach. Dit betreft slechts in de periode van opstart van een activiteit. Na de opstartperiode dient de activiteit op eigen kracht te worden voortgezet.
 - Commerciële organisaties kunnen tegen een kostendekkend tarief een buurtsportcoach inhuren.
 - De buurtsportcoaches kunnen niet worden ingezet als trainer of vrijwilliger bij een sportvereniging.

Sportraad Noordwijk

Met de Sportraad Noordwijk heeft de gemeente een andere relatie dan met bovenstaande partners. Als onafhankelijk adviesorgaan geeft de Sportraad gevraagd én ongevraagd advies aan de gemeenteraad en het college van B&W over de hoofdlijnen van het sportbeleid van de gemeente Noordwijk. Daarbij behartigt de Sportraad als woordvoerder de belangen van de bij de Sportraad aangesloten aanbieders van sport en beweging. De Sportraad bewerkstelligt daarmee dat kennis, ervaring en standpunten van de Noordwijkse sportwereld in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid.

Optisport

Optisport beheert, exploiteert én onderhoudt de twee gemeentelijke gymzalen in het dorp Noordwijkerhout en één in De Zilk. Het contract met Optisport loopt tot en met eind 2023.

Overige partners

Het sportbeleid wordt ook via andere partners uitgevoerd, zoals met stichting Welzijn, Welzijnskwartier, culturele aanbieders en andere organisaties. Omdat dit de partners zijn van andere beleidssectoren zoals welzijn, zorg en onderwijs zijn deze niet in deze lijst opgenomen.

Rol gemeente

De gemeente ondersteunt slechts maatschappelijke sportorganisaties en hun vrijwilligers. De gemeente richt zich primair op de breedtesport en legt daarmee een fundament voor topsport, waar verenigingen en sportaanbieders op kunnen voortbouwen. We zetten onze topsporters graag in het zonnetje met de sportverkiezingen die samen met het Sportbedrijf Noordwijk worden georganiseerd. Daarnaast ondersteunt de gemeente verenigingen die een sportevenement willen organiseren, omdat sportevenementen zorgen voor een economische spin-off en de jeugd stimuleert om sport te beoefenen.

Tenslotte richten we ons in deze nota niet op het sportaccommodatiebeleid. Hiervoor verwijzen we naar de nota Accommodatie- en Tarievennota uit 2016, die inmiddels met de fusie is geharmoniseerd. In de komende periode wordt als uitwerking van voorliggend sportbeleid een nieuw sportaccommodatiebeleid opgesteld.

1 Terugblik vorige sportnota

Het sportbeleid Noordwijk, Sterk in Beweging is opgesteld in 2008 en geactualiseerd in 2016. Noordwijkerhout voerde geen actief sportbeleid, waardoor na de fusie in 2018, het sportbeleid van de oude gemeente Noordwijk ook voor de nieuwe gemeente is gaan gelden. Hieronder wordt kort teruggekeken op de vorige beleidsperiode. Ook worden aanbevelingen gedaan voor het nieuwe sportbeleid.

European City of Sport 2017!

Deze Europese titel is een erkenning voor de vele inspanningen die Noordwijk in de afgelopen jaren heeft gepleegd om sporten en bewegen onder alle inwoners te bevorderen. De hoogwaardige sportfaciliteiten, de hoge sportdeelname en de vele prestaties die onze inwoners en vrijwilligers elke dag leveren zijn in Europa hoog gekwalificeerd. Mede vanwege de nominatie voor Sportgemeente van het jaar 2016; winnaar van de vakjuryprijs "Het beste beweeginitiatief" én de behaalde titel European City of Sport 2017 bevestigen dat we de juiste weg zijn ingeslagen. Dit ambitieuze sportbeleid is na de fusie voor de nieuwe gemeente verder voortgezet, omdat de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout qua sportbeleving en sportdeelname gelijkwaardig aan elkaar zijn.

Maatschappelijke functie

Het ingezette sportbeleid heeft een impuls gegeven om door middel van sport en bewegen nog meer mensen te activeren in de maatschappij. De successen van de projecten Friends United, Reuring en Sportief voor Werk, waarvoor sport bewust en doelgericht in het sociaal domein is ingezet, hebben we meer mensen geactiveerd die eerder niet bereikt werden. Ook het wandelvoetbal draagt bij aan dit succes..

Accommodatiebeleid

De gemeenteraad heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de revitalisatie van de gemeentelijke sportaccommodaties, waarbij multifunctioneel gebruik uitgangspunt was. De multifunctionaliteit en het meervoudig gebruik van de accommodaties zijn tot uitdrukking gekomen doordat ook andere gebruikers dan sport, zoals onderwijs, welzijn en zorg, overdag gebruik maken van de accommodaties. Ook door de aanleg van kunstgrasvelden, die zich uitstekend lenen voor gebruik van zowel sport, onderwijs en naschoolse activiteiten is er meervoudig gebruik van de sportparken.

Topsport evenementen

In de afgelopen jaren hebben grote sportevenementen als o.a. het WK Hobiecat, WK Life Saving en het NK youth tabletennis gezorgd voor een sterke toeloop van gasten. En dat heeft weer gunstig uitgedaakt voor de lokale economie. Omdat welzijn ook een materiële kant kent een belangrijk gegeven.

Sport in de buitenruimte

We hebben de buitenruimte beweegvriendelijker gemaakt door op meerdere locaties beweegtoestellen te plaatsen. Hiermee kan ook de individuele sporter veilig en in een gezonde omgeving sporten.

Geld

Fysieke gezondheid

Uitdaging

Plezier

Mentale gezondheid

Meedoen

SPEERPUNT 1

Een leven lang
vaardig bewegen

SPEERPUNT 2

Toekomstbestendige
sportvereniging

SPEERPUNT 3

Mooie sportplekken

SPEERPUNT 4

Iedereen kan meedoen

2 Waarom sporten en bewegen?

Het antwoord op de vraag waarom je zou gaan sporten is voor veel mensen belangrijker om uiteindelijk te gaan sporten, dan wat ze precies gaan doen en hoe ze dat gaan doen. Zie [bijlage 1. Golden circle](#).

Om de inwoners van de gemeente Noordwijk meer te laten sporten en bewegen is het van belang om mensen op hun gevoel te raken dat zij hebben bij sport en dus om in te spelen op de meest voorkomende antwoorden op de waaromvraag. Deze worden in dit hoofdstuk van de sportnota daarom uitgelicht.

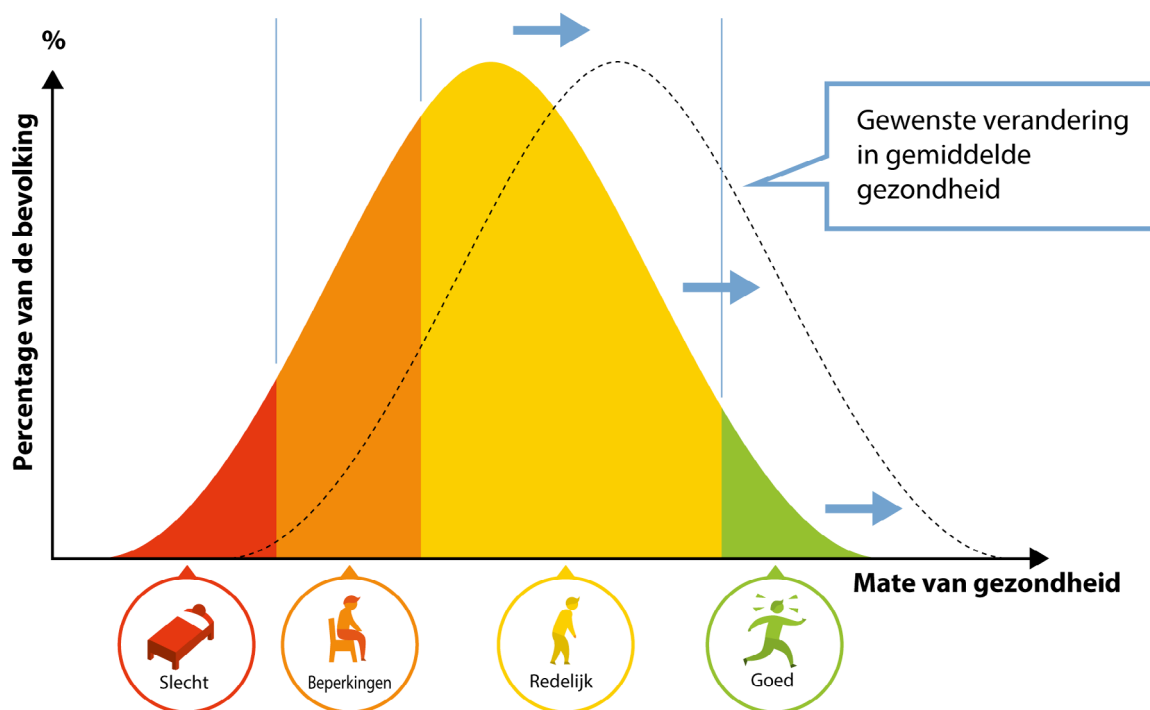
Waarom sporten en bewegen?

Goede gezondheid, meedoen in de samenleving, plezier en uitdaging

2.1 Positieve gezondheid

In de wetenschappelijke discussie over gezondheid komt steeds vaker het begrip 'positieve gezondheid' voor. Ook binnen de gemeente Noordwijk staat het concept positieve gezondheid centraal in het sociaal domein en het maatschappelijk programma. Positieve gezondheid is een bredere kijk op gezondheid. Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Het concept kijkt naar de veerkracht van mensen om zich aan te passen aan wat zich in hun leven voordoet.

Verdeling gezondheid in bevolking

Positieve gezondheid omvat zes dimensies:

Fysiek welbevinden

Goede lichamelijke conditie en je lichamenlijk gezond voelen

Mentaal welbevinden

Om kunnen gaan met verandering en je mentaal gezond voelen

Zingeving

Levenslust hebben en een zinvol leven leiden

Kwaliteit van leven

Lekker in je vel zitten en gelukkig zijn

Meedoen

Sociale contacten hebben en meedoen in de samenleving

Dagelijks functioneren

Zorgen voor jezelf. Zie [bijlage 2. Positieve gezondheid](#).

Om sporten en bewegen aantrekkelijk te maken voor inwoners in de gemeente Noordwijk spelen we in op de motivatie voor mensen om te sporten en bewegen. De reden dat mensen sporten is naast de fysieke gezondheid ook mentaal en sociaal. De weg naar een positieve gezondheid, voor alle inwoners van de gemeente Noordwijk, bereiken we door de positieve gezondheidscurve naar rechts te verplaatsen. Door de gehele populatie op het gebied van gezondheid aan te pakken bereik je een groter effect dan enkel in te zetten op mensen met een slechte gezondheid. We zullen inzetten op de bewustwording en ervaring dat de inwoners van de gemeente Noordwijk er gezonder, socialer en gelukkiger van worden als zij meer sporten en bewegen. Dit draagt bij aan het verschuiven van de curve van positieve gezondheid. De drie moties: Gezondheid, meedoen en plezier en uitdaging kunnen de redenen zijn voor mensen om te gaan sporten en bewegen.

2.2 Motivatie om te sporten

Fysieke en mentale gezondheid

Een belangrijke reden waarom mensen sporten en bewegen is omdat het gezond is en omdat dit zowel de fysieke als mentale gezondheid verbetert. Dit is ook in meerdere onderzoeken aangetoond. Door regelmatig te sporten en bewegen bouw je een goede conditie op, word je fit, heb je meer spierkracht en energie, verbetert je nachtrust, word je weerstand verhoogd en wordt de kans

op allerlei ziektes kleiner. Lichamenlijk gezond zijn draagt bij aan je mentale gezondheid. Dit mede omdat gezond zijn bijdraagt aan het gezond eruit zien: "Looking good, is feeling good". Daarnaast verbetert sporten en bewegen je humeur, vermindert het stress en verkleint het de kans om een psychische stoornis te ontwikkelen.

Meedoen

Bij positieve gezondheid zijn actief deelnemen aan de samenleving en het hebben van sociale contacten belangrijk. Een belangrijke reden om te gaan sporten en bewegen is het meedoen in de samenleving. Het gevoel krijgen dat je ergens bij hoort en niet alleen bent. Sport en bewegen zorgt voor verbinding. Samen met een team of trainer wordt hetzelfde doel nagestreefd. Een vereniging heeft een grote sociale waarde en wordt soms ook wel gezien als een tweede huis. Voor jongeren wordt een vereniging ook gezien als een sociale school. Zij krijgen op een sportvereniging te maken met teamgenoten, trainers, leiders en vrijwilligers, waarmee ze moeten leren omgaan. Jongeren leren op de vereniging nieuwe regels en gewoontes. Sport verbindt op meerdere manieren. In de gemeente Noordwijk staat inclusiviteit en sporten voor iedereen centraal. Iedereen moet mee kunnen doen met een sportactiviteit. Hoe meer mensen sporten des te meer mensen er betrokken zijn bij de samenleving. Op wat voor manier dan ook.

Plezier en uitdaging

Voor veel mensen zijn plezier en ontspanning belangrijke redenen om te gaan sporten en bewegen. Sporten kan voelen als een ontspanning om even alles los te laten. Daarnaast zijn er veel mensen die sporten voor hun plezier. Je kunt één of meerdere sporten beoefenen omdat je sporten erg leuk vindt. Je hoeft niet persé goed in sport te zijn om er plezier in te hebben. Voor veel sporters gaat het vooral om de gezelligheid en het plezier. Trainen, uitdaging en het beter willen worden in een bepaalde sport is ook een motivatie om te sporten en bewegen. Als je ergens goed in bent ga je het automatisch ook leuker vinden en krijg je steeds meer plezier in sporten en bewegen. Iedereen kan ergens goed in zijn of ergens beter in worden. Dit geldt niet alleen voor mensen die het kunnen opbrengen om veel te sporten en bewegen, iedereen kan door trainen beter worden in een sport. Volwassenen en ouderen kunnen worden uitgedaagd om nieuwe sporten te leren en daarvoor trainen. Vanaf jongs af aan sturen we kinderen aan om vaardig te worden in

bewegen. Ook wordt er binnen de gemeente focus gelegd op de motoriek van kinderen. De motorische vaardigheden worden van jongs af aan meegegeven, zodat zij op latere leeftijd een goede basis hebben in motoriek en bewegen. Het komt ook voor dat kinderen en jongeren in een bepaalde sport heel erg goed zijn, voor deze doelgroep is talentontwikkeling erg belangrijk. Door goede talentontwikkeling ligt de weg naar topsport open.

2.3 Wat levert sporten en bewegen op?

Sporten en bewegen draagt naast de fysieke gezondheid, mentale gezondheid, sociale ontwikkeling en ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden bij aan de betere financiële gezondheid van mensen. Zo draagt sport en bewegen bij aan een toename van arbeidsproductiviteit, een afname van ziekteverzuim en een besparing op de zorgkosten. Voor exacte bedragen verwijzen we naar bijlage 3. Wat levert sport op?

Wat levert sporten en bewegen op?

Deze infographic is gebaseerd op het onderzoek 'De sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen' van Ecorys uit 2021. Dit is een update van een eerder onderzoek uit 2017. De update bestaat uit vernieuwende inzichten in de effecten van sporten en bewegen en er is een nieuwe doelgroep (55+) toegevoegd.

Wanneer één
5 tot 24-jarige
aan de **beweegrichtlijnen** gaat voldoen,
loopt de maatschappelijke waarde op tot

€ 37.000 - € 74.000
over de rest van zijn/haar leven.

Wanneer één
25 tot 54-jarige
aan de **beweegrichtlijnen** gaat voldoen,
loopt de maatschappelijke waarde op tot

€ 34.000 - € 75.000
over de rest van zijn/haar leven.

Wanneer één
55-plusser
aan de **beweegrichtlijnen** gaat voldoen,
loopt de maatschappelijke waarde op tot

€ 12.900 - € 26.100
over de rest van zijn/haar leven.

3 Sport verenigt Noordwijk

In 2019 is het landelijk Sportakkoord gesloten met NOC*NSF, Ministerie VWS en andere landelijke maatschappelijke partners. Zij hebben vier speerpunten ontwikkeld waarbinnen de sport kan worden onderverdeeld, denk aan sportstimulering, sportplekken, veilig sportklimaat en verenigingsondersteuning. Door middel van een participatietraject met 80 maatschappelijke organisaties uit de gemeente Noordwijk is een Noordwijks Sportakkoord gerealiseerd.

Binnen het Noordwijks Sportakkoord en het sportbeleid van de gemeente Noordwijk stellen we vier speerpunten centraal. Topsport is niet aan de orde gekomen in het participatietraject, omdat ten tijden van het Noordwijks Sportakkoord nog geen richtlijnen bekend waren van het landelijk Sportakkoord. Dit betekent echter niet dat in Noordwijk topsport niet belangrijk is. Gezien topsport de Noordwijkse economie en toerisme stimuleert en onze identiteit als kuuroord versterkt is topsport een onderwerp dat op meerdere speerpunten een toegevoegde waarde is.

Voor het sportbeleid hanteren we dezelfde speerpunten als het Noordwijks Sportakkoord:

Speerpunt 1 Een leven lang vaardig bewegen

Het doel van dit thema is om ervoor te zorgen dat iedereen vanaf jongs af aan voldoet aan de NNGB beweegrichtlijnen en dat de motorische vaardigheden toenemen.

De laatste jaren bewegen kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden sterk achteruit. Uit onderzoek blijkt dat goede motorische vaardigheden van belang zijn voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Het streven vanuit het Noordwijks Sportakkoord is toe te werken naar:

- De beweegvaardigheid en het bewegen bevorderen
- Ouderbetrokkenheid bevorderen
- Communiceren van aanbod en mogelijkheden

Ambities uit het Noordwijks Sportakkoord voor dit thema:

- Bevorderen bewegingsonderwijs
- Schooltoernooien worden beter benut
- Speeltuinen beter presenteren
- Optimaliseren motorische vaardigheden
- Gebruik sportparken optimaliseren

Speerpunt 2 Toekomstbestendige sportvereniging

Het doel van dit thema is om alle typen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig te maken. De financiële en organisatorische basis wordt op orde gebracht zodat aanbieders hun vizier kunnen richten op een passend aanbod en op passende bindingsvormen. De ambitie van de positieve sportcultuur is dat er overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos gesport kan worden. Uitsluiting en discriminatie gaan we tegen. Iedereen moet mee kunnen doen. Een positief sportklimaat is hiervoor nodig. Zo blijft de jeugd langer verbonden aan sport en is de kans groter dat zij op latere leeftijd actief blijven binnen een sportvereniging als sporter en/of als vrijwilliger.

Voor dit speerpunt richten wij ons op de vindbaarheid van kennis en informatie, het werven en behouden van vrijwilligers, het verbeteren en borgen van de kwaliteit van het kader en daarnaast op de sociale vaardigheden en sociale veiligheid binnen de organisatie.

Ambities uit het Noordwijks Sportakkoord voor dit thema:

- Een sport- en cultuurloket voor de gemeente Noordwijk
- Een gedragscode voor de sportverenigingen
- Verenigings- en vrijwilligersondersteuning integraal opnemen in gemeentelijke sport-, cultuur- en welzijnsbeleid

Speerpunt 3 Mooie sportplekken

De ambitie van dit thema is om de gemeente Noordwijk te voorzien van een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur. De exploitatie van sportaccommodaties wordt sterk verbeterd, de openbare ruimte wordt beweegvriendelijk ingericht en alle sportaccommodaties zijn duurzaam. Een belangrijke stap is het verduurzamen van sportvelden, zwembaden, sporthallen en clubhuizen.

Naast de sportaccommodaties gaat duurzame sport ook over het groen in en om de gemeente, de openbare ruimte. De ambities rondom de openbare hebben betrekking op het verkennen van samenwerkingen in het kader van duurzaamheid (milieu), multifunctionaliteit en fysieke aanpassingen.

Ambities duurzame accommodaties:

- Verkennen van samenwerking verenigingen met aangrenzende accommodaties
- Realisatie van laagdrempelige sportmogelijkheden op sportparken en/of in de buitenruimte
- Een energiescan voor verenigingsaccommodaties
- Oplossingen om duurzaamheid te bevorderen door de aanleg van zonnecollectoren, warmte pompen en groene daken.

Speerpunt 4 Iedereen kan mee doen

De ambitie van dit thema is dat iedereen met plezier mee kan doen met sport en bewegen, zich welkom en geaccepteerd voelt en eigen sportkeuzes kan maken. Speciale aandacht bij die visie krijgt het onderwerp inclusie: niemand moet zich buitengesloten voelen. Hierbij wordt gekeken naar de kwetsbare doelgroepen.

Hier is het belangrijk om toe te werken naar centrale communicatie, beeldvorming over de doelgroepen, samenwerking en doorverwijzing en daarnaast kennisdeling ten behoeve van kwetsbare doelgroepen.

Ambities inclusiviteit uit het Noordwijks Sportakkoord:

- Eén sport- en cultuurloket opzetten
- Aanbod voor kwetsbare doelgroepen verbreden en toegankelijk maken
- Sport- en cultuurevenementen organiseren

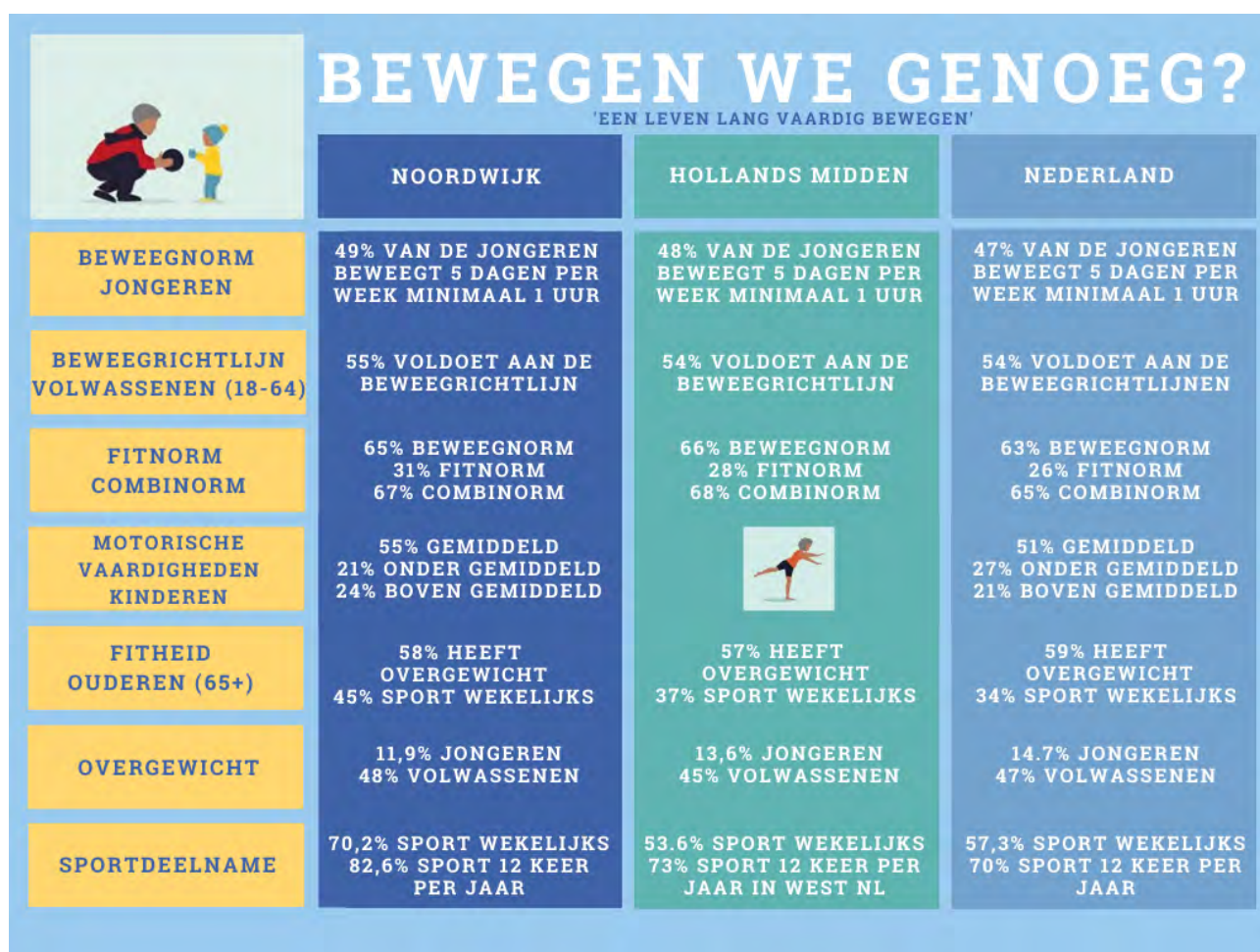
4 Hoe staat de sport ervoor?

Om te onderzoeken hoe de sport ervoor staat in de gemeente Noordwijk zijn er per thema verschillende soorten onderzoeken gedaan.

4.1 Bewegen we goed genoeg?

Bewegen we goed genoeg slaat op het thema: Een leven lang vaardig bewegen.

Voor dit speerpunt hebben we diverse onderzoeksmethodes gebruikt². Uit deze onderzoeken komen de volgende opvallende punten naar voren.

Wat valt op?

Overgewicht

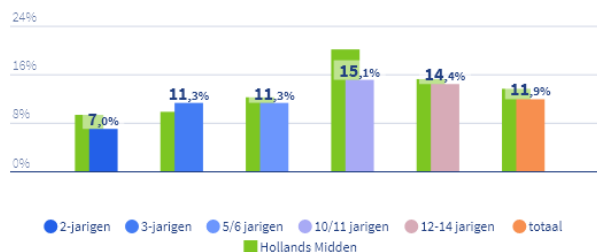
Het percentage kinderen van 2 jaar oud met overgewicht is in de gemeente Noordwijk laag. Maar onder de 3-jarige kinderen is er een flinke groei te zien, ook ten opzichte van Hollands Midden. Kinderen van 10/11 jaar en 12/14 jaar zijn vaak het zwaarst. Ook volwassenen in Noordwijk hebben meer overgewicht ten opzichte van de regio en landelijk.

Sportdeelname

Noordwijk kent veel verenigingssporten met veel lidmaatschappen, maar ook de commerciële sport is in Noordwijk erg groot. Het ongeorganiseerd sporten is de laatste jaren erg gegroeid en is bijna net zo groot als verenigingssport. We onderscheiden sport in de gemeente Noordwijk op drie manieren namelijk: Verenigingssport, commerciële sport en ongeorganiseerde sport. De verenigingssport (47,2% van de wekelijkse sporters), het commerciële sportaanbod (34,4%) en de ongeorganiseerde sport zoals o.a. fietsen en wandelen (40,8%).

Overgewicht t.o.v. referentiegebied

Noordwijk

GGD HM DDJGZ | 2020

Sportdeelname			
	Verenigingsverband	Commerciële verband	Ongeorganiseerd
Totale gemeente	47,2%	34,4%	40,8%
Noordwijk aan Zee	41,2%	38,2%	40,6%
Noordwijk Binnen	48,0%	38,8%	38,3%
Noordwijk-kerhout	48,4%	28,7%	45,2%
De Zilk	51,1%	28,9%	31,1%

DANNY: BUURTSPOORTCOACH

Als we de samenwerking tussen vakleerkrachten en buurtsportcoaches verbeteren kunnen wij de activiteiten 'Schoolpleinsport' en 'Sport in de wijk' gedeeltelijk inrichten op het verbeteren van motorische vaardigheden van kinderen. Daarnaast kunnen we samen succesvolle schooltoernooien organiseren. Ook willen we activiteiten aanbieden voor peuters en een programma opstellen voor ouderen n.a.v. de resultaten van de fittest van Max Vitaal die we jaarlijks organiseren.

NELIE: VAKDOCENT BEWEGINGSONDERWIJS

Op alle basisscholen in de gemeente Noordwijk zijn vakdocenten bewegingsonderwijs werkzaam. Zij geven alle groepen twee keer per week les. Het doel van de vakdocenten is dat ieder kind, op het eigen niveau, met plezier kennismaat met sport en bewegen en daardoor een actieve leefstijl ontwikkelt. Om de kinderen in hun motorische ontwikkeling te kunnen volgen wordt gebruik gemaakt van motorische meetinstrumenten en worden indien nodig MRT lessen aangeboden.

BAS: DIRECTEUR SPORTBEDRIJF NOORDWIJK

In 2017 was het aanbieden van sportactiviteiten voor de leeftijdscategorie 6 t/m 12 onze doelstelling. Momenteel bereiken we inwoners van 2 t/m 99 jaar oud. We bieden naast 'Schoolpleinsport' en 'Sport in de wijk' een tal van andere sportactiviteiten aan voor peuters, kinderen, jongeren, senioren en mensen met een beperking. Op deze manier verhogen we het percentage Noordwijkers wat aan de beweegnorm voldoet. De vraag naar activiteiten wordt steeds groter waardoor de vraag, inzet en aanbod niet meer in balans zijn.

KLAAS: VOORZITTER SPORTRAAD NOORDWIJK

Wij zien graag een breed opgezet behoeftenonderzoek naar de inzet van de buurtsportcoaches bij sportverenigingen. De Sportraad Noordwijk blijft doorlopend in gesprek met het Sportbedrijf Noordwijk en de gemeente Noordwijk om te bezien waar behoeften liggen.

Er is veldonderzoek gedaan door middel van interviews met het sportveld. ³De belangrijkste resultaten uit de interviews zijn hierboven in de persona's te lezen.

4.1.1 Conclusies

- In de gemeente Noordwijk hebben we bovengemiddeld veel kinderen van 3 jaar oud en 10 t/m 14 jaar oud met overgewicht
- 51% van de kinderen haalt de NNGB beweegnorm niet
- 21% van de kinderen beweegt onder gemiddeld vaardig
- 45% van de volwassenen haalt de beweegnorm niet en 48% van de volwassenen heeft overgewicht
- Sportdeelname is erg hoog, 70,2% sport wekelijks en 82,6% sport twaalf keer per jaar. Noordwijk scoort daarmee tussen 10 en 15 procent hoger dan de landelijke en regionale cijfers
- De sportdeelname in Noordwijk is hoog door de combinatie van verenigingssport (47%), commerciële sport (34%) en ongeorganiseerde sport (41%)
- Samenwerking tussen sport- en beweegpartners is voor verbetering vatbaar ter bevordering van de motorische vaardigheid en organisatie schooltoernooien
- Fitheid van ouderen is boven gemiddeld ten opzichte van het landelijk gemiddelde, desondanks heeft 58% van de ouderen overgewicht
- 45% van de ouderen sport wekelijks, ten opzichte van 37% regionaal en 34% landelijk
- De vraag naar sport en beweegactiviteiten, verzorgt door buurtsportcoaches, wordt steeds groter. Het Sportbedrijf wil dit faciliteren, maar hiervoor is te weinig capaciteit

4.2 Beeld verenigingsleven

In dit hoofdstuk kijken we naar het beeld van het verenigingsleven. Dit beeld komt overeen met het speerpunt: Toekomstbestendige sportvereniging. Voor dit speerpunt hebben we de diverse onderzoeken uitgevoerd.⁴ Uit deze onderzoeken komen de volgende opvallende punten naar voren.

Wat valt op?

Top 10 sporten

Er is een daling te zien in het ledenaantallen bij de volgende bonden in de gemeente Noordwijk: KNLTB (tennis), Sportvisserij Nederland, KNGU (Gymnastiek), NBB (Bridge). Bij de KNZB (zwemmen) is juist een stijging te zien. Na Covid-19 zijn de rollen omgedraaid. Tennis, vissen en golf zijn juist gegroeid. De zwemsporten en binnensporten hebben het tijdens Corona zwaar gehad en zijn leden verloren.

Ledencijfers

De skihelling met ledencijfers uit figuur Beeld verenigingsleven geeft weer dat Noordwijk (32,7%) gemiddeld (in alle leeftijdsgroepen) hoger scoort dan Nederland (24,7%) en de provincie (22,1%). Bij de leeftijdscategorie 10 t/m 14 jaar zien we een grote piek (75,1%). De gemeente Noordwijk scoort erg hoog in vergelijking met de provincie en het landelijk gemiddelde. Dit resulteert in een groot verenigingsleven, het ruime aanbod om mee te doen in de samenleving, minder eenzaamheid en minder ziektekosten. Kortom het hoge percentage ledencijfers draagt bij aan een een grote financiële en maatschappelijke waarde.

Bij bijna alle leeftijdsklassen is er een groot positief verschil te zien ten opzichte van het landelijke beeld. Bij de leeftijdscategorie 25 t/m 29 jaar oud is de laatste jaren de grootste daling te zien in ledenaantallen. Zie [bijlage 6. Onderzoek sportlandschap gemeente Noordwijk](#).

Topsport

Topsport draagt bij aan de stimulatie en participatie om te sporten en bewegen. Daarnaast is topsport belangrijk voor de uitstraling van de gemeente op economisch gebied. Daarom ondersteunen wij topsport op twee manieren. We ondersteunen topsport via topsportevenementen door middel van subsidies. Daarnaast staat de gemeente Noordwijk open voor kleine toevoegingen in de bouw van sportaccommodaties, waardoor topsport gefaciliteerd kan worden.

E-gaming

De ontwikkelingen rondom e-sports en e-games gaan ook in de sport- en beweegwereld razendsnel. Er zijn wereldwijd al 190 miljoen e-sporters. E-sporten is competitief gamen. Amateurtteams of professionele spelers gaan met elkaar de strijd aan. Uit onderzoek blijkt dat een uur e-sporten per dag is goed voor het geheugen, strategisch plannen en de motoriek.

DANNY: BUURTSPOORTCOACH

Om de sport en beweegactiviteiten beter op de kaart te zetten willen we het platform Noordwijkactief.nl meer naamsbekendheid geven. Daarnaast beheren wij in samenwerking met de gemeente het Sport- en Cultuurloket, hier kunnen mensen terecht voor al hun vragen over sport en cultuur. De meeste verenigingen weten het loket te vinden, maar we helpen liever alle verenigingen of mensen met vragen

NELIE: VAKDOCENT BEWEGINGSONDERWIJS

De lessen bewegingsonderwijs dragen bij aan de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen. Je sociaal veilig voelen om te bewegen is een voorwaarde om plezier te hebben tijdens het sporten. Deze ontwikkeling wordt mede ondersteund door een aantal lessen schooljudo, die door professionals wordt gegeven. Graag vestigen we nog de aandacht op het platform Noordwijkactief.nl, waar al het sport- en beweegaanbod te zien is.

BAS: DIRECTEUR SPORTBEDRIJF NOORDWIJK

De gemeente Noordwijk kent een groot verenigingsleven. We merken dat de behoefte voor het ondersteunen van verenigingen groter wordt. Dat al deze verenigingen sociaal veilig zijn is erg belangrijk. In het Noordwijks Sportakkoord zijn we gestart met projecten gericht op sociale veiligheid. Ook starten we in samenwerking met de gemeente met het project 'In veilige handen'. Hiermee willen we grensoverschrijdend gedrag in het verenigingsleven voorkomen.

KLAAS: VOORZITTER SPORTRAAD NOORDWIJK

Noordwijk biedt een prachtige omgeving voor topsportevenementen. Naast de positieve economische effecten, creëert dit rolmodellen voor sporters en vrijwilligers. Op dit moment ervaren verenigingen het aanvraagproces voor vergunningen en financiële ondersteuning als een drempel. Hier kunnen verenigingen beter ondersteund worden.

Er is veldonderzoek gedaan door middel van interviews met het sportveld. ⁵De belangrijkste resultaten uit de interviews zijn hierboven bij de betreffende partner te zien.

4.2.1 Conclusies

Op het gebied van het verenigingsleven kunnen wij voor de gemeente Noordwijk de volgende conclusies trekken:

- 55% van de sportverenigingen binnen de gemeente Noordwijk hebben geen sociaal veiligheidsbeleid
- 37% van de verenigingen in de gemeente Noordwijk hebben niet voldoende vrijwilligers, dit komt met name voor bij de kleine binnensportverenigingen
- 37% van de verenigingen binnen de gemeente Noordwijk hebben geen rookvrij sportpark
- De gemeente Noordwijk heeft 6 gezonde sportkantines
- Het Sportbedrijf vervult een aantal verenigingsondersteuning mogelijkheden middels het sport- en cultuurloket, maar de vraag voor verenigingsondersteuning is groot
- Het sport- en beweegaanbod op het platform Noordwijkactief is bij 55% van de verenigingen niet bekend
- Sjors Sportief en Max Vitaal zijn bij 74% van de verenigingen bekend
- Sportverenigingen trekken geen topsportevenementen aan, omdat zij het aanvraagproces (met name door de vergunningen en financiële ondersteuning) als een drempel ervaren
- De top 10 sporten in Noordwijk komen overeen met de landelijke sporten
- De gemeente Noordwijk heeft hoge sportdeelname in verenigingsverband en scoort met bijna 10% meer dan landelijk gemiddelde
- In de trend ledenpercentage van de afgelopen jaren is de grootste daling van, 35% naar 30%, te zien bij de doelgroep 25 t/m 29 jaar oud
- 85% van de sportverenigingen weet het sport- en cultuurloket te vinden

4.3 Beeld sportplekken

Het beeld van de sportplekken komt overeen met het thema: Duurzame sportaccommodaties en sporten in de buitenruimte uit het Sportakkoord en het speerpunt 'Mooie sportplekken' uit het sportbeleid. Voor dit thema hebben we verschillende onderzoeken uitgevoerd.⁶ Uit deze onderzoeken komen de volgende opvallende punten naar voren.

		BEELD SPORTPLEKKEN		
		'MOOIE SPORTPLEKKEN'		
	NOORDWIJK	HOLLANDS MIDDEN	NEDERLAND	
SPORTVOORZIENINGEN	3,75 VOORZIENINGNIVEAU PER 10.000 INWONERS	2,08 VOORZIENINGNIVEAU PER 10.000 INWONERS	2,31 VOORZIENINGNIVEAU PER 10.000 INWONERS	
SPORT- EN SPEELPLEKKEN	1,00 AANTAL LOCATIES PER 10.000 INWONERS	1,57 AANTAL LOCATIES PER 10.000 INWONERS	1,88 AANTAL LOCATIES PER 10.000 INWONERS	
SPORT, SPEL EN BEWEEGRUIMTE	2,33 OPPERVLAKTE (HA) PER 10.000 INWONERS	2,91 OPPERVLAKTE (HA) PER 10.000 INWONERS	3,09 OPPERVLAKTE (HA) PER 10.000 INWONERS	
ROUTES	2,89 LENGTE AAN PADEN IN KM TEGEN 10.000 INWONERS	1,61 LENGTE AAN PADEN IN KM TEGEN 10.000 INWONERS	2,33 LENGTE AAN PADEN IN KM TEGEN 10.000 INWONERSE	
NABIJHEID	3,22 NABIJHEIDSSCORE OP SCHAAL 0 - 5	4,03 NABIJHEIDSSCORE OP SCHAAL 0-5	3,70 NABIJHEIDSSCORE OP SCHAAL 0-5	
BUITENGEBIED (BOS, HEIDE, ZAND EN STRAND)	2,89 HECTARE PER 10.000 INWONERS	0,99 HECTARE PER 10.000 INWONERS	2,04 HECTARE PER 10.000 INWONERS	
KBO TOTAAL	2,67	2,20	2,56	
KERNINDICATOR SPORTACCOMMODATIE	27,0 VOORZIENINGSNIVEAU PER 10.000 INWONERS	20,7 VOORZIENINGSNIVEAU PER 10.000 INWONERS	21,6 VOORZIENINGSNIVEAU PER 10.000 INWONERS	

De betekenis van de bovenstaande begrippen zijn te vinden in de [begrippenlijst](#).

Wat valt op?

Sport- en speelplekken

Op de indicator 2020 sport- en speelplekken scoort de gemeente Noordwijk een 1.0 ten opzichte van de regio 1,6 en landelijk 1,9. Doordat er in 2021 vijf nieuwe sport- en speelplekken zijn aangelegd in de gemeente Noordwijk verwachten we bij de volgende meting een hogere score. De nieuwe sport- en speelplekken die nog niet zijn meegenomen in het onderzoek zijn: Piet Florisdal, Dirk Kuyt Sportplein, Beweegtuin Pilarenlaan, het landschapspark en speelplek Stegerhoek.

Klanttevredenheid

Bij de grootste sportaccommodaties zijn klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Alle sportaccommodaties zijn klantvriendelijk, goed onderhouden en multifunctioneel. De resultaten hiervan zijn te vinden in [bijlage 8. Klanttevredenheidsonderzoek](#).

Openbare sportparken

Er is onderzoek gedaan naar het openstellen van gemeentelijke sportparken. De gemeente Noordwijk wil meer openbare sportparken, waarbij de velden van de buitensportaccommodaties met kunstgras opengesteld worden voor jongeren. Daarom is er een pilot gedraaid op Sportpark Duinwetering. De pilot op Duinwetering heeft een aantal leerpunten opgeleverd. De gemeente Noordwijk wil meer openbare sportparken. Er wordt nog gezocht naar passende oplossingen, zodat de jeugd van de sportaccommodaties gebruik kan maken.

Buiten sporten

Verder willen we inspelen op de toenemende vraag naar 'groene outdoor' sportbeoefening. Dit versterkt tegelijk de diversiteit van ons sportaanbod, draagt bij aan een gezonde levensstijl en verhoogt de aantrekkelijkheid van Kuuroord Noordwijk.

We zullen daarom de voorzieningen uitbreiden voor populaire individuele buitenactiviteiten, zoals fietsen joggen en outdoorfitness. Strand, bos, duinen maar ook de overige openbare ruimte en bestaande sportaccommodaties nemen we daar voor onder de loep. Op twee locaties op het strand wordt de haalbaarheid van het realiseren van een beweegplek onderzocht.

DANNY: BUURTSPOORTCOACH

De buurtsportcoaches verzorgen op veel verschillende sportvelden, schoolpleinen, speeltuinen, parken en sportaccommodaties, sport- en beweegactiviteiten. In alle kernen van de gemeente zijn wij na schooltijd te vinden. Met onze bakfiets vol sport en spelmateriaal fietsen wij naar verschillende sportgelegenheden. Zo kunnen kinderen vanuit de hele gemeente met ons sporten en bewegen.

NELIE: VAKDOCENT BEWEGINGSONDERWIJS

Als vakdocenten bewegingsonderwijs mogen wij voor lessen gebruik maken van de sportaccommodaties. De meeste sportparken zijn multifunctioneel, maar een aantal accommodaties kunnen voor de lessen van het bewegingsonderwijs nog geoptimaliseerd en geïnnoveerd worden. De vakleerkrachten gymnastiek denken graag mee over openbare sport- en beweegplekken in de gemeente Noordwijk.

BAS: DIRECTEUR SPORTBEDRIJF NOORDWIJK

Het Sportbedrijf Noordwijk beheert diverse sportaccommodaties en sportzalen binnen de gemeente Noordwijk. De grootste sportaccommodaties zijn duurzaam, toegankelijk en multifunctioneel. Zo vind je op Sportpark Duinwetering maatschappelijke organisaties, bedrijven, onderwijs en binnen- en buitensportverenigingen. Op het sportpark is een pilot gestart voor het openbaar maken van de sportaccommodatie. Wegens overlast is de pilot helaas niet geslaagd.

KLAAS: VOORZITTER SPORTRAAD NOORDWIJK

We hebben in de gemeente prachtige accommodaties voor binnen- en buitensporten. Kunstgrasvelden kun je ook openstellen voor jongeren. Uiteraard zijn er heldere afspraken nodig over het gebruik van de openbare sportparken. Ook zou het mooi zijn als verenigingen zonder eigen accommodatie terecht kunnen bij bestaande accommodaties, bijvoorbeeld voor vergaderingen.

Er is veldonderzoek gedaan door middel van interviews met het sportveld.⁷ De belangrijkste resultaten uit de interviews zijn hierboven te lezen.

4.3.1 Conclusies

Ten aanzien van het beeld van mooie plekken trekken wij de volgende conclusies:

- Op sportvoorzieningenniveau is Noordwijk zowel kwalitatief als kwantitatief ruim op orde. 3,75 ten opzichte van de regio met 2,08 en landelijk 2,31 per 10.000 inwoners. (dit betreft alle sportaccommodaties binnen de gemeente Noordwijk, o.a. tennis, voetbal, hockey, golf en de ijsbaan.)
- Op sport- en speelplekken scoren we nu 1,0 locaties per 10.000 inwoners. De gemeente Noordwijk scoort hiermee ver onder het gemiddelde van de regio en landelijke cijfers.
- Noordwijk kenmerkt zich door veel buitengebied, waarlangs zich veel fietspaden en wandelpaden bevinden. Hiermee heeft Noordwijk een optimaal fiets en wandelnetwerk dat door zowel toeristen als inwoners wordt gebruikt.
- Door de duinen, het strand en het bos wat Noordwijk rijk is wordt op dit onderdeel ook een hoge score behaald. Dit maakt Noordwijk voor zowel de inwoner als de toerist aantrekkelijk om te sporten en bewegen.
- De kernindicator beweegvriendelijke omgeving (KBO) weegt het totaal van alle bovenstaande factoren. Noordwijk scoort op het totaal op deze indicator bovengemiddeld (2,67) ten opzichte van landelijk (2,56) en regionaal (2,20).
- Vakleerkrachten willen meedenken over nieuwe openbare sport en speelplekken.
- De grote sportaccommodaties in de gemeente Noordwijk zijn duurzaam, multifunctioneel en toegankelijk. Alle accommodaties voldoen aan duurzaamheidsregels.
- De pilot voor openbare sportparken heeft tot nieuwe inzichten geleid.

4.4 Sporten voor iedereen

Sporten voor iedereen komt overeen met het thema: Iedereen kan meedoen. Voor dit thema hebben we de volgende onderzoeksmethodes gebruikt.⁸ Uit deze onderzoeken komen de volgende opvallende punten naar voren.

Wat valt op?

Onderzoek mensen met een lichamelijke beperking

Mensen met een lichamelijke beperking geven aan dat zij liever sportlessen krijgen van begeleiders die zijn opgeleid voor het geven van sportactiviteiten voor mensen met een beperking. Daarnaast sporten mensen met een handicap vaak bij een fysiotherapeut. De sporten die zij het meest beoefenen zijn fietsen, wandelen en zwemmen.

Verenigingen staan open voor een inclusief sportaanbod. Echter weten zij vaak niet goed hoe ze dit moeten faciliteren. Het aantal vrijwilligers is beperkt en het aantal vrijwilligers met kennis over een bepaalde handicap is erg klein. Ook zijn er bij een vereniging maar weinig mensen met een beperking, hierdoor kan er geen groep worden gevormd. Er is behoefte aan een regionale aanpak om het sportaanbod voor mensen met een handicap te verbeteren. Hier zijn zowel de sporters met een handicap en de sportaanbieder/sportverenigingen in de gemeente mee geholpen.

Jeugdfonds Sport & Cultuur en volwassenfonds

Jaarlijks krijgt het Jeugdfonds Sport & Cultuur van 12 op de 1000 inwoners een aanvraag. Bij een aanvraag wordt de contributie voor een lid aan de vereniging betaald, dit bedraagt €250.- per aanvraag. Bijna alle vakdocenten bewegingsonderwijs zijn intermediair van het jeugdfonds Sport & Cultuur.

Verbinding tussen zorg en sportaanbod

De verbinding tussen de patiëntenverenigingen, reuma-verenigingen, gezondheidszorg en zorgverzekeringen en het beweeg-/sportaanbod kan worden verbeterd. Het verdient meer aandacht om deze cliënten beter toe te leiden naar het sport- en beweegaanbod.

DANNY: BUURTSPOORTCOACH

Alle buurtsportcoaches bedenken activiteiten voor een specifieke doelgroep. Zo focussen we ons op peuters, kinderen, jongeren, senioren en mensen met een handicap. Op deze manier kunnen we kinderen helemaal begeleiden vanaf de peuters tot ze van de middelbare school afgaan. We ondersteunen activiteiten van Reuring en Friends United. Daarnaast organiseren we sinds de coronaperiode beweegactiviteiten bij de seniorenflats. Er is structureel vraag naar activiteiten voor alle doelgroepen. Er liggen voor ons nog veel kansen.

BAS: DIRECTEUR SPORTBEDRIJF NOORDWIJK

Wij willen dat iedereen kan sporten. Of iemand een beperking heeft, een bepaalde huidskleur of geloofsovertuiging heeft, of dat iemand gender neutraal is, iedereen moet zich veilig voelen. Kwetsbare groepen krijgen voorrang bij ons. Er loopt een onderzoek naar gehandicaptensport, hier moeten en kunnen we meer mee. We merken dat de drempel te hoog is om te sporten. Met beweegmaatjes of snuffelen bij verschillende sporten kunnen we sport voor iedereen laagdrempelig en toegankelijk maken.

KLAAS: VOORZITTER SPORTRAAD NOORDWIJK

De Sportraad Noordwijk stimuleert sport & bewegen voor iedereen, ook voor kwetsbare doelgroepen of inwoners met een beperking. Met de regio kunnen we nog stappen zetten om een breed en inclusief sportaanbod te ontwikkelen. Verenigingen kunnen ondersteund worden om inclusief sporten te stimuleren. Ze moeten openstaan voor inwoners die moeite hebben om mee te komen of zich (nog) niet veilig voelen binnen een sportclub.

Er is veldonderzoek gedaan door middel van interviews met het sportveld. ⁹De belangrijkste resultaten van de interviews zijn hierboven in de persona's te lezen.

4.4.2 Conclusies

Op het gebied van sporten voor iedereen zijn de volgende conclusies te trekken:

- Er is een drempel om te gaan sporten en bewegen bij een sportvereniging voor mensen met een beperking
- 84% van de mensen met een handicap sport niet bij een sportvereniging
- 68% van de sportverenigingen geven aan dat zij geen gehandicaptensport hebben
- 25% van de verenigingen heeft geen activiteiten voor 55+ers
- 53% van de mensen met een beperking heeft een jaar niet gesport en 34% heeft een jaar niet bewogen
- 72% van de verenigingen wil de vereniging toegankelijk maken voor alle doelgroepen
- Er is structureel vraag naar activiteiten voor ouderen, d.m.v. activiteiten bij seniorenflats

van Abswoude exclusieve leverancier		
S.J.C.		GASTEN

H B O NOORDWIJK.NL

IN... KING... KISS WASSI

HAPPINESS
KIDZ

GIRLS

5 Een leven lang vaardig bewegen

Missie: gezondheid, meedoen, plezier en uitdaging

Doelen Noordwijks Sportakkoord

- De beweegvaardigheid en bewegen bevorderen
- Ouderbetrokkenheid bevorderen
- Verbeteren communicatie van aanbod en mogelijkheden

5.1 Wat willen we bereiken?

Wat willen we de komende vier jaar in de gemeente Noordwijk op het gebied van een leven lang vaardig in bewegen? Aan de hand van de conclusies uit paragraaf 4.1 zijn er doelstellingen gemaakt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen hoofddoelen en specifieke doelstellingen.

Hoofddoelen

De beweegvaardigheid bevorderen

Het blijkt dat de beweegvaardigheid van de jeugd achterblijft, hierop worden interventies ingezet. Wij leggen accent op deze groep.

Bestaand	Aanvullend	Financiën
Buurtsportcoaches • Schoolpleinsport		Binnen bestaand budget
Vakdocenten • Bewegingsonderwijs		Onderwijs/ Rijk
	Vakdocenten • Motorial Remedial Teaching	Onderwijs

Sport- en beweegdeelname stimuleren

Vanwege het overgewicht bij bepaalde doelgroepen en de terugloop van sport en beweegdeelname van meerdere doelgroepen wordt hier op ingezet.

Doelstellingen

- Bewegvaardigheid kinderen bevorderen van 79% naar 85%
- De fit norm verhogen van 31% naar 35% om bij te dragen aan de vermindering van overgewicht van zowel jongeren als volwassenen. (3 keer per week 20 minuten intensieve inspanning)
- Het verhogen van het percentage jongeren die de beweegnorm halen van 49% naar 55%. (dagelijks 1 uur bewegen waarbij drie keer per week intensief bewegen)
- Het verhogen van het percentage volwassenen die de beweegnorm halen van 55% naar 60% (2.5 uur per week bewegen en 2 keer per week intensief bewegen)
- Het wekelijks bewegen van 65+ers van 45% minimaal te handhaven
- Handhaven van de hoge sportdeelname van 70,2% wekelijkse sportactiviteit.
- Behoud vakdocenten bewegingsonderwijs voor twee uur per week per klas
- Het financiële evenwicht vinden tussen de gemeentelijke ambities en de gevraagde behoefte naar meer buurtsportcoaches door het maatschappelijk veld.

Bewegvaardigheid		
Bestaand	Aanvullend	Financiën
Buurtsportcoaches <ul style="list-style-type: none"> • Sport in de wijk • Schoolpleinsport • Sjors Sportief • Max Vitaal 		Binnen bestaand budget en Rijksgelden
Goed Bezig Noordwijk		Gezondheid
Vakdocenten <ul style="list-style-type: none"> • Bewegingsonderwijs • Schooltoernooien 		Onderwijs
	Buurtsportcoaches <ul style="list-style-type: none"> • Peutersport • Volwassensport pilot • Flat-en balkonsport 	Begrotingssaldo 2022
	Afstemming activiteiten vakdocenten en buurtsport-coaches verbeteren d.m.v. frequent overleg samen met Gemeente Noordwijk.	Binnen bestaand budget
	Het sportaanbod (Noordwijkactief) breder en beter communiceren	Binnen bestaand budget
	Bij de inrichting van nieuwe sportplekken en woonwijken worden partners uit de wijk betrokken. Zoals vakdocenten, buurtsportcoaches en personal trainers	Binnen bestaand budget

5.2 Welke interventies zetten we in?

Naast een jaarlijks actieplan met projecten uit het Noordwijks Sportakkoord, die bijdragen aan een leven lang vaardig in bewegen, kent de gemeente Noordwijk een aantal interventies die ook bijdragen aan het thema. Daarnaast zijn er een aantal nieuwe interventies nodig om de doelen voor de komende vier jaar te halen.

1 Buurtsportcoaches

De Buurtsportcoaches van de gemeente Noordwijk brengen inwoners van de gemeente (meer) in beweging. Dit doen zij door diverse sport- en beweegactiviteiten te organiseren, maar ook door een verbinding te maken tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren als zorg, welzijn, jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs.

Daarnaast brengen de buurtsportcoaches de inwoners in contact met het bestaande aanbod op het gebied van sport en bewegen. De Buurtsportcoaches zijn er voor iedereen binnen de gemeente Noordwijk. Er worden sport- en beweegactiviteiten georganiseerd voor peuters, kinderen, jongeren, mensen met een beperking en senioren. De buurtsportcoaches bieden activiteiten aan in de vakanties en op verschillende sport- en speelplekken in alle kernen van de gemeente Noordwijk. De buurtsportcoaches dragen bij aan het bevorderen van de sport- en beweegdeelname van de inwoners van de gemeente Noordwijk.

2 Vakdocenten bewegingsonderwijs

Op alle reguliere basisscholen in de gemeente Noordwijk zijn vakdocenten bewegingsonderwijs werkzaam. Daarnaast zijn er ook vakdocenten bewegingsonderwijs werkzaam op ZMLK De Duinpieper en VSO Het Duin. Zij geven alle groepen twee keer per week les. Het doel van de vakdocenten is dat ieder kind, op het eigen niveau, met plezier kennismaat met sport en bewegen en daardoor een actieve leefstijl ontwikkelen. Daarnaast monitoren de vakdocenten de motorische vaardigheden van kinderen en geven zij naschooltijd bijles in motorische vaardigheden. De vakdocenten dragen bij aan zowel het bevorderen van de beweegvaardigheid als het bevorderen van de sport- en beweegdeelname van kinderen.

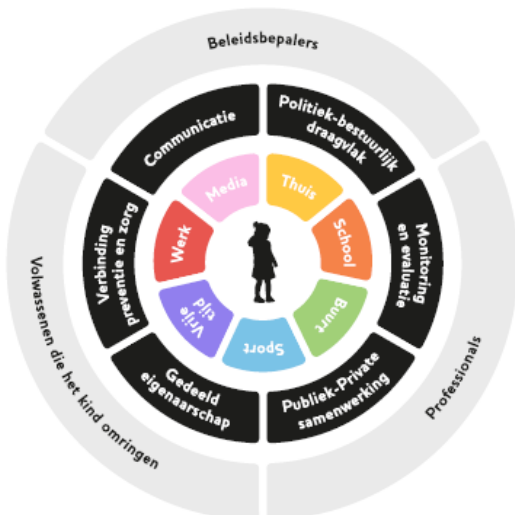
3 Goed Bezig Noordwijk

De gemeente Noordwijk heeft een samenwerking met Goed Bezig Noordwijk. Goed Bezig Noordwijk werkt vanuit de JOGG-aanpak met als doel: Samen maken we gezond gewoon (0-23 jaar). De droom van Goed Bezig en JOGG is dan ook Gezonde Jeugd, Gezonde toekomst. De JOGG-aanpak is een onderbouwde, integrale methodiek waarmee de fysieke en sociale leefomgeving van de jeugd gezonder wordt gemaakt (zie afbeelding). Met als doel: leefstijltransitie; van ongezond naar gezond.

De focus ligt op:

- Gezond eten
- Water drinken
- Genoeg bewegen
- Goed slapen

 = 0 t/m 19 jaar = Leefomgevingen = Voorwaarden = Lokaal werknets

De Goed Bezig regisseur werkt vanuit het plan van aanpak. Door een breed netwerk kunnen we met elkaar zorgen voor een gezonde omgeving. Het volledige Goed Bezig-plan van aanpak en de doelstellingen voor de komende jaren van Goed Bezig Noordwijk zijn te vinden in [bijlage 9. Goed Bezig](#).

4 Sport in de wijk en schoolpleinsport

Op woensdagmiddag bezoeken de buurtsportcoaches diverse speeltuinen en/of sportveldjes om sport- en spelactiviteiten aan te bieden aan kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. Dit doen zij om de sport- en beweegdeelname van kinderen te bevorderen. Alle scholen in de gemeente Noordwijk krijgen meerdere malen per jaar na schooltijd bezoek van de buurtsportcoaches. De buurtsportcoaches bieden op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag op het schoolplein een uur lang sport- en spelactiviteiten aan voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar.

5 Peutersport

Onder peuters van drie jaar oud is in de gemeente Noordwijk opvallend veel overgewicht ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Om het overgewicht tegen te gaan zijn buurtsportcoaches in samenwerking met de kinderdagverblijven de activiteit peutersport gestart. Bij een aantal kinderdagverblijven in de gemeente wordt beweegles gegeven door de buurtsportcoach. De thema's van de lessen variëren van klimmen en klauteren tot balanceren en springen. De focus ligt op het vaardig in bewegen van jongs af aan, hierdoor verbetert automatisch de motoriek.

6 Motorial Remedial Teaching (MRT)

Twee keer per jaar worden er op alle basisscholen in de gemeente Noordwijk motorische scans uitgevoerd. In het sportbeleid delen we de meest recente cijfers. De Motorische scans zijn uitgevoerd op 14 basisscholen. In het tweede kwartaal van 2021 zijn er in totaal 3840 kinderen getest en 8650 tests uitgevoerd. Wat resulteert in de gegens in bijlage 7. Motorische meetmomenten. Vakdocenten kunnen aan de hand van de resultaten van de motorische scans zien welke kinderen extra motorische bijles nodig hebben. Het Motorial Remedial Teaching programma wordt onder en na schooltijd aangeboden door vakdocenten aan de kinderen die dit nodig hebben. De lessen dragen bij aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen.

7 Sportstimuleringsprogramma's

De gemeente Noordwijk werkt met een aantal sportstimuleringsprogramma's. Dit zijn Max Vitaal en Sjors Sportief. Max Vitaal is een landelijk programma dat ouderen stimuleert om fit te blijven. Om te zien hoe fit de ouderen zijn wordt er jaarlijks een fit test voor ouderen georganiseerd. Max Vitaal verzorgt en communiceert het sportaanbod voor ouderen binnen de gemeente. Sjors Sportief is het programma voor kinderen. Door middel van een boekje dat wordt verspreid op de basisscholen worden kinderen op de hoogte gebracht van al het sportaanbod in de gemeente. De programma's zijn ook terug te vinden op Noordwijkactief.nl en zo zorgen we ervoor dat er een breed sport- en beweegaanbod is voor zowel kinderen als ouderen. De gemeente Noordwijk wil deze sportstimuleringsprogramma's continueren.

8 Volwassensport pilot

De gemeente Noordwijk start in samenwerking met het Sportbedrijf Noordwijk de pilot volwassensport. Uit onderzoek blijkt dat volwassenen tussen de 30 en 50 jaar minder sporten en meer overgewicht hebben. Door Covid-19 is er bij deze doelgroep een krimp te zien in de sportdeelname. De pilot is bedoeld om volwassenen aan het sporten te krijgen en de sportdeelname op te hogen. De drempel om naar een sportvereniging te gaan is ook voor deze doelgroep hoog. De pilot nodigt volwassenen uit om iedere week een andere sport te beoefenen. Om de week stelt een sportvereniging een trainer beschikbaar om volwassenen laagdrempelig training te geven in een bepaalde sport. De deelname is voor de volwassenen gratis. Als de pilot een succes blijkt kan het structureel worden aangeboden.

Een subdoelgroep hierin zijn de statushouders/allochtonen. Zij zouden vooral betrokken moeten worden via Vluchtelingenwerk, Sportief voor Werk, Al Marhaba en Wereldvrouwen.

9 Flat- en balkonsport

Gedurende de Coronacrisis is het Sportbedrijf begonnen met een pilot balkonsport voor senioren. De buurtsportcoaches zijn langs de seniorenflats gegaan om de ouderen in beweging te houden. Met een muziekbox, microfoon en beweegoefeningen bewegen senioren mee op het ritme van de muziek. Gedurende de Coronacrisis stond iedereen op zijn of haar eigen balkon de beweegoefeningen uit te voeren, terwijl de buurtsportcoach beneden de oefeningen voordeed. De behoefte aan structureel balkonsport bij de seniorenflats is groot, ook na de Coronacrisis. Bij een structureel aanbod wordt de beweegdeelname van senioren hoger en het overgewicht minder.

10 Sportorganisaties betrekken bij inrichten nieuwe speelplekken

Zowel de vakdocenten bewegingsonderwijs en buurtsportcoaches denken graag mee met de inrichting van nieuwe sport- en speelplekken in de wijk. De kennis en expertise van de sportorganisaties helpen met het vinden van de geschikte nieuwe locatie.

11 Communicatie sportaanbod verbeteren

Sinds 2021 bestaat de website: noordwijkactief.nl. Op deze website is het gehele sport- en beweegaanbod in de gemeente Noordwijk te vinden. Om dit platform een grotere naamsbekendheid te geven is het noodzakelijk om een goed communicatieplan op te zetten. Daarnaast integreren we het platform Noordwijkactief met Wegwijzer Leef Mee. Het bereik van beide platformen zal hierdoor vergroten, waardoor mensen gemakkelijker het sport- en beweegaanbod vinden.

12 Bevorderen samenwerking sportorganisaties

We willen de samenwerking tussen de vakdocenten bewegingsonderwijs en de buurtsportcoaches bevorderen, zodat zij samen kunnen inzetten op het verbeteren van motorische vaardigheden en het organiseren van schooltoernooien. Hiervoor is structureel overleg nodig tussen beide partijen. De gemeente Noordwijk zal twee keer per jaar met de partijen om te tafel gaan.

6 Toekomstbestendige sportvereniging

Missie: gezondheid, meedoen, plezier en uitdaging

Doelen Noordwijks Sportakkoord

- Vindbaarheid van kennis en informatie
- Vrijwilligersbehoud en werven
- Kwaliteit kader verbeteren en borgen
- Sociale vaardigheden en sociale veiligheid binnen de organisatie

6.1 Wat willen we bereiken?

Wat willen we de komende vier jaar in de gemeente Noordwijk op het gebied van toekomstbestendige sportverenigingen? Aan de hand van de conclusies uit paragraaf 4.2 zijn er doelstellingen gemaakt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen hoofddoelen en specifieke doelstellingen.

Hoofddoelen

Inzetten op vitale sportverenigingen

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	Inzet clubkadercoach	Begrotingssaldo 2022
	Kortdurend vrijwilligerswerk	Welzijn
	Vrijwilligers nieuwe stijl – Hoe haal je ze binnen?	Welzijn
	Kennis maken met e-gaming	Binnen bestaand sportbudget
Subsidies voor versterken verenigingen		Binnen bestaand sportbudget

Bevorderen gezonde en sociaal veilige sportomgeving

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	In veilige handen	Welzijn
	Gezonde sportkantines	Preventieakkoord
	Rookvrije sportparken	Preventieakkoord
Judolessen op school		Jeugd

Stimuleren en faciliteren van verenigingen om evenementen te hosten

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	Faciliteren organisaties (top) sportevenementen	Begrotingssaldo 2022

Doelstellingen

- Ondersteunen van verenigingen om een sociaal veiligheidsplan op te stellen. Van 55% naar 70% verenigingen.
- Verenigingen ondersteunen in het werven en behouden van vrijwilligers, minimaal behoud van voldoende vrijwilligers bij 63% van de verenigingen.
- Stimuleren van het aantal rookvrije sportparken met een groei van 63% naar 70% van de verenigingen.
- Door ondersteuning van verenigingen het aantal

gezonde kantines van 6 naar 10 te verhogen.

- Behoeftedonderzoek uitvoeren voor de inzet van buurtsportcoaches bij sportverenigingen.
- Verenigingen ondersteunen bij het binnenhalen van evenementen en het ondersteunen in het realiseren van het evenement
- Behoud van 10% hogere ledencijfers dan de provincie en het land
- De ledencijfers in de leeftijdscategorie 25 t/m 29 jaar oud verhogen van 30% naar 35%.
- Voortzetten lessen schooljudo op basisscholen al dan niet door verschillende aanbieders

6.2 Welke interventies zetten we in?

1 In veilige handen

In 2019 is het project 'In veilige handen' gestart. Het doel van dit project is om grensoverschrijdend gedrag in het verenigingsleven zoveel mogelijk te voorkomen en – als het toch plaatsvindt – op de juiste manier met de betrokkenen om te gaan. Het project richt zich op sport-, cultuur en welzijnsverenigingen.

Na een aantal bijeenkomst ter verdieping van verenigingsbesturen in de materie is het project in 2020 en 2021 grotendeels stil komen te liggen als gevolg van de Corona-pandemie. Verenigingen kregen door Corona te maken met sluitingen en andere maatregelen die het moeilijk maakten capaciteit vrij te maken voor dit thema.

Het project wordt voortgezet door verenigingsbesturen te begeleiden. Het aannemen van een gedragscode, het maken van een risicoanalyse, het instellen van een commissie sociale veiligheid en het aanvragen van een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) zijn enkele praktische stappen die we met verenigingen gaan zetten richting een veilige club.

2 Gezonde sportkantines

Voor het gezonder maken van kantines sluiten we aan bij het Preventieakkoord Gezondheid. Daarnaast werkt Goed Bezig Noordwijk samen met Team-Fit. Team-Fit werkt ook vanuit de JOGG aanpak, zij geven gratis advies aan sportlocaties. Hoe kan de kantine gezonder worden zonder de cultuur te veranderen? Dit kan door naast frites en bier iets gezonders aan te bieden. Zo kan iedereen zelf

de keuze maken tussen een gezonde of minder gezonde optie en is het voor de vereniging mogelijk om hierin kleine stappen te maken. Team-Fit helpt met gratis advies en het vieren van successen. Elke kantine/vereniging is anders dus er is advies op maat. Er zijn al een aantal verenigingen die succes geboekt hebben in Noordwijk; zij hebben een certificaat en kunnen zich 'Gezonde Kantine' noemen. Zie bijlage 9. Goed Bezig voor doelstellingen en het plan richting de gezonde sportkantines.

3 Rookvrije sportparken

Voor het realiseren van rookvrije sportparken kan er worden aangesloten bij zowel Team-Fit als bij het Preventieakkoord Gezondheid. Naast een gezonder aanbod in de kantine zet Team-Fit zit ook in voor (gedeeltelijk) rookvrije verenigingen. Door samen te kijken wat er nodig is kan een vereniging stap voor stap naar gedeeltelijk of volledig rookvrij. Zie [bijlage 9. Goed Bezig](#) voor doelstellingen en het plan richting de rookvrije sportparken.

4 Kortdurend vrijwilligerswerk

Om verenigingen aan vrijwilligers te helpen is het zaak om in te spelen op de manier van vrijwilligers werven. In de communicatie rondom het werven van vrijwilligers moet nadrukkelijk naar voren komen dat een vrijwilligersfunctie niet ingevuld hoeft te worden voor meerdere jaren. Voor een vrijwilliger is het veel interessanter om één seizoen een bepaalde vrijwilligersfunctie te vervullen.

5 Inzet clubkadercoach

De gemeente Noordwijk wil starten met een clubkadercoach. Clubkadercoaches begeleiden trainers en coaches, met als doel de kwaliteit van trainingen en daarmee sportplezier te vergroten. Daarbij ligt de focus op het didactische en pedagogische aspect van trainingen, en dus niet zozeer op sporttechnisch vlak. Daarnaast houden clubkadercoaches zich bezig met het adviseren van het bestuur en de technische commissie, om trainersbegeleiding en een pedagogisch sportklimaat te borgen in beleid. En ze werken zelf aan borging door op zoek te gaan naar vrijwilligers die de rol van trainersbegeleider kunnen overnemen, en hen hierbij te begeleiden. Verenigingen hebben vraag naar ondersteuning. De gemeente Noordwijk wil verenigingen faciliteren met een clubkadercoach.

6 Faciliteren organisaties (top)sportevenementen

De gemeente Noordwijk wil met haar beweegvriendelijke omgeving meer (top)sportevenementen binnen halen. Dit levert positieve economische effecten op, maar het creëert ook rolmodellen voor sporters en vrijwilligers. Op dit moment ervaren verenigingen en sportaanbieders het aanvraagproces voor vergunningen en financiële ondersteuning als een drempel. Vanuit de nationale sportbonden kunnen verenigingen in eerste plaats worden geholpen. De gemeente Noordwijk wil verenigingen en aanbieders ondersteunen in het voortraject voor het binnenhalen van een evenement. Om dit te realiseren kunnen verenigingen in een vroeg stadium aankloppen bij de gemeentelijke evenementencoördinator. De vereniging dient voor 1 november van het voorafgaande jaar van het jaar waarin een groot evenement plaatsvindt, een evenementenvergunning aan te vragen. De mogelijkheden voor extra begeleiding wordt per aanvraag bekeken. Daarnaast zal de gemeente Noordwijk jaarlijks een bedrag reserveren voor het realiseren van (top)sportevenementen in de gemeente Noordwijk, zodat er ook voldoende middelen zijn als een aanvraag komt.

7 Voortzetten lessen schooljudo

Jaarlijks worden er een aantal lessen schooljudo gegeven gedurende de gymlessen. Dat kinderen zich sociaal veilig voelen is een voorwaarde om plezier te hebben tijdens het sporten. Schooljudo draagt bij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Schooljudo levert een significante bijdrage aan de fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind, daarmee worden docenten geholpen om op positieve wijze grip te krijgen op de groepsdynamiek van een klas. De gemeente Noordwijk ziet hierdoor een veilige sportomgeving gecreëerd worden en wil de lessen schooljudo graag voortzetten.

8 Vrijwilligers nieuwe stijl - Hoe haal je ze binnen?

De vraag naar vrijwilligers is de laatste jaren sterk gegroeid. De gemeente Noordwijk en Stichting Welzijn Noordwijk slaan de handen ineen om verenigingen hierin te begeleiden en ondersteunen. De verenigingen zijn welkom tijdens een bijeenkomst waar door een inspirerende spreker verschillende thema's rondom vrijwilligers worden besproken. Verenigingen kunnen na deze bijeenkomsten een goede wervingselectie maken. Daarnaast leren ze hoe je de juiste persoon op de juiste positie kan krijgen en hoe de vereniging personen kan inspireren om vrijwilligerstaken op zich te nemen.

9 Kennis maken met e-gaming

E-sports is een populaire en opkomende manier van sport waar we als gemeente aandacht aan besteden. Deze manier van sport is sinds de Coronacrisis gegroeid en is niet meer weg te denken. Met e-sporten bereiken we een doelgroep die niet aan fysiek sporten doet. Door het organiseren van e-games willen we een nieuwe doelgroep jongeren bereiken, zodat zij zich aansluiten bij een vereniging. Met de technologie van e-sporten is het mogelijk om spelers tijdens de game te laten bewegen. In de tijdelijke voorziening van de Schelft wil de gemeente Noordwijk e-sporten promoten en e-games organiseren.

10 Subsidies voor versterken sportverenigingen

Sportverenigingen kunnen een subsidie aanvragen voor de reguliere activiteiten van wedstrijden en trainingen wanneer deze kosten niet volledig uit de contributies en andere inkomsten kunnen worden bekostigd. Daarnaast kan een projectsubsidie worden aangevraagd voor eenmalige activiteiten die aansluiten bij het gemeentelijk sportbeleid en/of sportakkoord. Regels voor het aanvragen van een subsidie zijn in bijlage 10. Subsidies te vinden.

7 Mooie sportplekken

Missie: gezondheid, meedoen, plezier en uitdaging

Doelen Noordwijks Sportakkoord

- Verkennen van samenwerking in het kader van:
- Duurzaamheid in de zin van milieu
- Multifunctionaliteit ten behoeve van een betere exploitatie, economisch, maatschappelijk en toegankelijk
- Fysieke aanpassingen ten behoeve van bovenstaande

7.1 Wat willen we bereiken?

Aan de hand van de conclusies uit paragraaf 4.3 zijn er doelstellingen gemaakt op het gebied van mooie sportplekken voor de komende vier jaar. Er wordt onderscheidt gemaakt tussen hoofddoelen en specifieke doelstellingen.

Hoofddoelen

Te komen tot duurzame sportaccommodaties

Bestaand	Aanvullend	Financiën
Verduurzaming maatschappelijke accommodaties		Investeringsplan

Streven naar multifunctionele gemeentelijke accommodaties

Stimuleren van de private sportaccommodaties tot multifunctioneel gebruik

Onze accommodaties zijn toegankelijk voor een ieder die aan sport of bewegen wil deelnemen en we ondersteunen verenigingen die dit willen faciliteren

Bestaand	Aanvullend	Financiën
Openbare sportparken		Binnen bestaand budget

Het faciliteren van de individuele sporter in de buitenruimte

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	Sportlint	Begrotingssaldo 2022
	Strand beweegplekken	Nader te bepalen
	Wandelnetwerk	Binnen bestaand budget

Hoge kwaliteit van de beweegvriendelijke omgeving behouden

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	Sportlint	Begrotingssaldo 2022
	Strand beweegplekken	Nader te bepalen
	Duin en Bollen Vierdaagse	Kuuroord

Streven naar openbare sportplekken die openbaar toegankelijk zijn voor de wijk

Bestaand	Aanvullend	Financiën
Openbare sportparken		Binnen bestaand budget

Doelstellingen

- Beter benutten van onze sportaccommodaties door meervoudig gebruik te stimuleren, o.a. door innovaties als e-sporten en e-games.
- De gemeente Noordwijk bekend laten worden met e-sporten
- Er wordt vervolg aangegeven aan de outdoor rapportage Noordwijk 2018
- Kaders en randvoorwaarden voor openbare sportparken opstellen

7.2 Welke interventies zetten we in?

1 Sportlint

De gemeente Noordwijk scoort hoog op een beweegvriendelijke omgeving. Er zijn veel fiets- en wandelroutes door de buitenruimte. Om het gebruik van de beweegvriendelijke omgeving in Noordwijk te optimaliseren wil de gemeente Noordwijk een sportlint aanleggen. Het doel van het sportlint is het verbinden en verbeteren van bestaande routenetwerken en daarnaast de openbare ruimte in de wijk als drager van individuele sporten in te zetten. Ook draagt het sportlint bij aan de veiligheid van de individuele sporter in de avonden.

2 Strand beweegplekken

Het aantal sport- en speelplekken in de gemeente Noordwijk loopt iets achter ten opzichte van het landelijke en regionaal gemiddelde. Dit komt mede doordat vijf nieuwe sport- en speelplekken niet zijn meegenomen in het onderzoek. De gemeente Noordwijk wil de individuele sporter in de buitenruimte faciliteren. De gemeente Noordwijk wil de komende jaren nieuwe beweegplekken op het strand plaatsen, zodat ook op het strand mensen kunnen sporten en bewegen. Hierdoor behouden we de hoge kwaliteit van beweegvriendelijke omgeving.

3 Duin en Bollen Vierdaagse

In oktober 2022 krijgt de Bollenstreek een Vierdaagse. In de herfstvakantie zal het wandelspektakel in de Bollenstreek los barsten. De Duin en Bollen Vierdaagse kenmerkt zich door beleving en gezondheid. Er is aandacht voor de streekthema's zoals, zee en duin, bloemen en bollen, Hollandse plassen en cultuur en historie. Maar ook gezonde voeding, bewegen en een gezonde leefstijl komen aan bod. De afstanden variëren van 15 t/m 40

kilometer. De beweegvriendelijke omgeving van de gemeente leent zich goed voor dit grote evenement.

4 Wandelnetwerk

De gemeente Noordwijk kent een groot wandel- en fiet-snetwerk wat op orde is en wat de gemeente graag wil waarborgen. Het wandelnetwerk verbindt de sportvoor-zieningen en zorgt voor een natuurlijke beweging in de openbare ruimte. Hiermee voldoet de gemeente aan de basisvoorwaarden om mensen mee te laten bewegen.

5 Verduurzaming maatschappelijke accommodaties

Binnen de gemeente is duurzaamheid een belangrijke factor. Daarom wil de gemeente de sportaccommodaties verduurzamen. Niet alleen door het uitvoeren van een energiescan, maar om juist een stap verder te gaan. Door een samenwerking met Green2live worden sportaccommodaties in de gemeente Noordwijk begeleid naar een duurzame transitie. Met volledige ondersteuning, een praktische aanpak en kennis om de juiste subsidie-mogelijkheden te vinden, kunnen sportaccommodaties in de gemeente Noordwijk verduurzamen. Tot nog toe hebben 10 verenigingen een energiescan uit laten voeren en wordt bij twee verenigingen overgegaan tot verduurzamen met gemeentelijke ondersteuning in 2022. De reserveringen voor het verduurzamen van sportaccommodaties in de meerjarenbegroting kunnen daarmee vanaf 2023 komen te vervallen.

6 Openbare sportparken

In de gemeente Noordwijk hebben we een aantal grote sportaccommodaties met kunstgrasvelden. De wens vanuit de gemeente is om deze sportparken open te stellen voor de wijk. Om dit mogelijk te maken zijn er afspraken nodig over het gebruik van de openbare sportparken. De gemeente Noordwijk wil onderzoek doen naar het openbaar maken van sportaccommodaties. Het openbaar maken van sportparken is qua locatie niet mogelijk bij alle sportaccommodaties. Er moet per gemeentelijke accommodatie gekeken worden of het mogelijk is om de accommodatie openbaar te maken.

We streven naar een opening en sluitingstijd gelijk aan het speelplaatsenbeleid. Dit betreft gebruik overdag tot 's avonds 21:00 uur. Het sportpark is enkel toegankelijk om te sporten.

8 Iedereen kan meedoen

Missie: gezondheid, meedoen, plezier en uitdaging

Doelen Noordwijks Sportakkoord

- Centrale communicatie
- Denkwijze en blik verbreden
- Samenwerken en doorverwijzen
- Kennisdelen ten behoeve van de kwetsbare doelgroepen

8.1 Wat willen we bereiken?

Wat willen we de komende vier jaar in de gemeente Noordwijk op het gebied van iedereen kan meedoen? Aan de hand van de conclusies uit paragraaf 4.4 zijn er doelstellingen gemaakt. Er wordt onderscheidt gemaakt tussen hoofddoelen en specifieke doelstellingen.

Hoofddoel

Het verder bevorderen van het sport en beweegaanbod voor iedereen, waarbij de nadruk ligt op kwetsbare groepen

Bestaand	Aanvullend	Financiën
	Samenwerking omliggende gemeenten ten behoeve van inzet regiocoördinator gehandicaptensport	Binnen bestaand budget
	Buurtsportcoach inzetten voor verbinding tussen zorg en beweegaanbod	Begrotingssaldo 2022
	Kuuroord activiteiten	Kuuroord
Jeugd- en volwassenfonds		Minima
Sportief voor werk		Welzijn
Centrale communicatie sportaanbod verbeteren		Binnen bestaand budget
Friends United		Binnen bestaand budget
Reuring		Welzijn

Doelstellingen

- Drempels verlagen voor mensen met een beperking om te gaan en/of blijven sporten
- Verenigingen stimuleren om sportaanbod te creëren voor mensen met een handicap
- Verenigingen ondersteunen om de vereniging toegankelijk te maken voor alle kwetsbare groepen.
- Voortzetten inzet buurtsportcoaches bij programma's Reuring en Friends United.

8.2 Welke interventies zetten we in?

1 Jeugd- en volwassenfonds Sport & Cultuur

Geld voor de contributie of sportkleding kan een belemmering zijn voor lidmaatschap van een vereniging. De gemeente is aangesloten bij zowel het Jeugdfonds als het Volwassenfonds Sport & Cultuur. Inwoners die minder dan 120% van het minimumloon verdienen kunnen hierop een beroep doen. Met het nieuwe minimabeleid 'Volwaardig deelnemen' is de gemeentelijke bijdrage verhoogd en is aanvragen makkelijker gemaakt. We bieden sportverenigingen informatie aan over de mogelijkheden tot ondersteuning. Sportdeelname zelf wordt actief onder de aandacht gebracht door de medewerkers bij de verstrekking van minimaregelingen. De aanvraag voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur gaat via een intermediair. Een intermediair is betrokken bij het gezin. In de gemeente Noordwijk zijn onder andere bijna alle vakdocenten bewegingsonderwijs en de buurtsportcoaches intermediair van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

2 Buurtsportcoach inzetten voor verbinding tussen zorg en beweegaanbod

Mensen die uit een zorgtraject komen, onder andere na een behandeling bij een fysiotherapeut, worden niet altijd goed begeleid naar een bestaand sport- en beweegaanbod dat aansluit bij hun beperking of handicap. De zorgverlener heeft daar ook niet altijd de tijd voor. Hierom dient een brug te worden geslagen tussen de zorg en het sportaanbod.

Om deze mensen beter toe te leiden naar het bestaande aanbod willen we de buurtsportcoaches opleiden om de verbinding tussen zorg en het sportaanbod te kunnen realiseren. Daarvoor wordt ook samenwerking gezocht met het speciaal onderwijs.

3 Samenwerking omliggende gemeenten ten behoeve van regiocoördinator gehandicaptensport

Uit het onderzoek naar sport en beweegdeelname voor mensen met een handicap blijkt dat deze mensen specifieke behoeften hebben ten aanzien van hun handicap. Daarnaast is de doelgroep voor gehandicaptensport te klein om dit lokaal te kunnen organiseren. De samenwerking met omliggende gemeenten is hierom van belang. Door gezamenlijk een regiocoördinator gehandicaptensport aan te stellen wordt het sport en bewegen ook voor deze groep beter gefaciliteerd.

4 Centrale communicatie van sportaanbod

Binnen de gemeente Noordwijk is er een breed sportaanbod voor de kwetsbare doelgroepen. Ook staan verenigingen open om een sportaanbod te ontwikkelen voor de kwetsbare doelgroepen. Om het sportaanbod bekend te maken is het belangrijk dat dit centraal wordt gecommuniceerd. Dit wil de gemeente Noordwijk doen samen met het bestaande sportaanbod in combinatie met de Intergemeentelijke sociale dienst Bollenstreek (ISD) en andere zorgprogramma's. Hierdoor wordt het sportaanbod voor kwetsbare doelgroepen gestimuleerd en zichtbaarder.

5 Friends United

Op woensdag- en vrijdagmiddag verzorgt de Buurtsportcoach de inhoud van de sportles van Friends United. Het is een unieke sportclub voor kinderen en jongeren met een beperking. Bij Friends United kunnen kinderen met een beperking kennis maken met diverse sporten. Het is een veilige plek waar kinderen samen kunnen sporten onder deskundige begeleiding.

6 Reuring

Reuring brengt mensen en samenleving in beweging. Het doel is om te luisteren naar mensen, wat zijn de wensen, wat is er nodig om je in je kracht te zetten, op een laagdrempelige manier, zodat mensen weer mee kunnen doen in onze samenleving. Op maandag, dinsdag en vrijdag kunnen mensen op een laagdrempelige manier sporten met een buurtsportcoach. Er worden diverse sporten op eigen tempo aangeboden.

7 Sportief voor werk

Mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt worden in dit traject begeleid naar werk. Door middel van sollicitatietrainingen, opleiding, het opdoen van werkervaring op het sportpark en sport en spel, worden deze mensen geactiveerd zodat ze weer kunnen deelnemen aan het arbeidsproces.

8 Kuuroord activiteiten

Gemeente Noordwijk is sinds maart 2020 trotse bezitter van de Europese erkenning als heilzame badplaats. Vanuit Healthy Life worden er in dit kader arrangementen aangeboden aan gasten die voor de heilzame zee naar Noordwijk komen. Het Sportbedrijf Noordwijk doet mee met een pilot van oktober 2021 tot en met mei 2022. In eerste instantie zullen alleen de buurtsportcoaches tijdens deze pilot actief zijn in de arrangementen. Bij zowel het Boost als het Wellness-arrangement kunnen gasten, onder begeleiding van de buurtsportcoach, meedoen aan een strandwandeling met sportieve elementen. Daarnaast biedt de buurtsportcoach in het Boost-arrangement een bootcamp aan, waarbij de gasten sportief uitgedaagd zullen worden. De inzet van de Buurtsportcoaches zal op basis van cofinanciering zijn.

9 Financiën

Voor de uitvoering van het nieuwe sportbeleid is jaarlijks een budget beschikbaar van € 58.000,-. In [bijlage 12 Financiën](#) vindt u de interventies die wij voor dit budget uitvoeren, waaronder de inzet van beweegprogramma's als Sjors Sportief en Max Vitaal.

In onderstaande tabel staan de interventies genoemd die niet binnen het bestaande sportbudget passen. Om de aanvullende ambities van het nieuwe sportbeleid uit te kunnen voeren is structureel extra € 47.500,- benodigd. Deze aanvullende structurele kosten van € 47.500,- kunnen ten laste worden gebracht van het begrotingssaldo van de Programmabegroting 2022.

Aanvullend sportbeleid	Structurele extra kosten	Dekking
Motorial Remedial Teaching (MRT)	>>>>>	€ 7.500 Onderwijsbeleid
Inzet extra 0,5 fte buurtsportcoach tbv	€ 27.500	Begrotingssaldo 2022
<ul style="list-style-type: none"> • Peutersport • Verbinding tussen zorg en beweegaanbod • Volwassensport pilot • Flat- en balkonsport 		
Inzet clubkadercoach	€ 10.000	Begrotingssaldo 2022
Faciliteren van sportevenementen	P.M.	Dekking nader te bepalen
Jaarlijkse uitbreiding sportlint	€ 10.000	Begrotingssaldo 2022
TOTAAL	€ 47.500	Begrotingssaldo 2022

Voor de bestaande buurtsportcoaches ontvangt de gemeente deels middelen van het Rijk (40%) via de regeling combinatiefuncties. Voor de extra buurtsportcoaches zijn geen Rijksmiddelen beschikbaar in 2022. In 2022 wordt de Rijksregeling combinatiefuncties herzien voor de jaren 2023 en verder. In 2022 doen wij opnieuw een aanvraag voor de Rijksregeling combinatiefuncties waarin wij de extra buurtsportcoaches meenemen.

Verder is voor het verduurzamen van sportaccommodaties reeds € 100.000,- opgenomen in het investeringsplan 2022-2025.

Investering	Geraamd	Dekking
Verduurzaming maatschappelijke sportaccommodaties	€ 100.000	Investeringsplan

In dit overzicht hebben we de personeelskosten sport van 1,5 fte buiten beschouwing gelaten. Evenals de structurele subsidies aan sportverenigingen en exploitanten als Sportbedrijf Noordwijk, Sportfondsen Noordwijk en Opisport.

10 Conclusies

Ambities

- We willen dat structureel sporten en bewegen de norm wordt
- De gemeente Noordwijk stimuleert haar inwoners van alle leeftijden om te sporten en te bewegen en focust zich op groepen waar de sportdeelname nu achterblijft
- We investeren in inclusiviteit binnen de sportwereld, iedereen moet kunnen meedoen en willen de drempel om te gaan sporten verlagen
- We investeren in een gezond, vitaal, positief en veilig sportklimaat
- We werken aan toekomstbestendige sportvoorzieningen waarvan multifunctioneel gebruik wordt gemaakt
- We willen de waarde van sportverenigingen behouden en ze versterken
- De gemeente Noordwijk staat de komende jaren open voor het binnenhalen van topsportevenementen, hiervoor zal de gemeente verenigingen ondersteunen.
- Van het sportakkoord wordt jaarlijks een actieplan gemaakt

Alle hoofdoelen

- De beweegvaardigheid bevorderen
- Sport- en beweegdeelname bevorderen
- Inzetten op vitale sportverenigingen
- Bevorderen gezonde en sociaal veilige sportomgeving
- Stimuleren en faciliteren van verenigingen om evenementen te hosten
- Te komen tot duurzame sportaccommodaties
- Streven naar multifunctionele gemeentelijke accommodaties
- Stimuleren de private sportaccommodaties tot multifunctioneel gebruik
- Onze accommodaties zijn toegankelijk voor een ieder die aan sport of bewegen wil deelnemen en ondersteunen de verenigingen die dit willen faciliteren
- Het faciliteren van de individuele sporter in de buitenruimte
- Hoge kwaliteit van de beweegvriendelijke omgeving behouden
- Streven naar openbare sportplekken die openbaar toegankelijk zijn voor de wijk
- Het verder bevorderen van het sport- en beweegaanbod voor iedereen, waarbij de nadruk ligt op kwetsbare groepen

Begrippenlijst

NNGB

Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Bewegen is gezond, maar hoeveel voldoende is geeft de NNGB aan. De beweegnorm voor jongeren t/m 17 jaar oud is dagelijks minimaal één uur bewegen, waarbij minimaal drie keer per week spier- of botversterkende activiteiten. De beweegnorm voor volwassenen is 2,5 uur per week matig intensief bewegen en twee keer per week spier- en botversterkende activiteiten.

Fitnorm

Deze norm is vooral gericht op het onderhouden van fysieke fitheid (uithoudingsvermogen, kracht en coördinatievermogen). Voor jongeren en volwassenen is de fitnorm drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit.

Combinorm

De combinorm is als men aan de fitnorm en/of de NNGB voldoet.

Overgewicht

Bij overgewicht en obesitas is er te veel overtollig vet in het lichaam opgeslagen. Om te bepalen wanneer er sprake is van een te hoog gewicht wordt de Body Mass Index (BMI) berekend. We spreken van overgewicht bij een BMI hoger dan 25kg-m² en van obesitas bij een BMI hoger dan 30kg-m².

Verenigingssport

Hieronder verstaan we georganiseerd sporten bij een sportvereniging. Verenigingssporten zijn bijvoorbeeld: voetbal, tennis, sportvissen, bridge, zwemmen, basketbal, golf, handbal, volleybal, hockey, gymnastiek, korfbal, atletiek, wielrennen, mountainbiken en schaatsen.

Commercieel sportaanbod

Commerciële sporten zijn georganiseerde sporten bij commerciële sportorganisaties, bijvoorbeeld: fitness, yoga, bootcamp of kickboksen.

Ongeorganiseerde sport

Zelf of in een groep in de openbare ruimte sporten, zonder tussenkomst van een sportaanbieder. Ongeorganiseerde sporten zijn bijvoorbeeld: wandelen, hardlopen of fietsen.

Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving

Indicator die beschrijft hoe de publieke ruimte in de woonomgeving scoort op de mogelijkheden voor bewegen.

Kernindicator Sportaccommodaties

Indicator die de accommodatiedichtheid per 10.000 inwoners beschrijft, waarbij in de berekening van de indicator rekening is gehouden met verschillen in capaciteit en diversiteit van de sportaccommodaties.

Accommodatiedichtheid

De verhouding tussen het aantal accommodaties en het aantal inwoners van een bepaald topografisch gebied.

Nabijheidsstatistiek

Het gemiddelde aantal kilometers tot een voorziening, op het niveau van Nederland, landsdelen, provincies, COR-OP-gebieden, stadsgewesten, grootstedelijke agglomeraties, gemeenten, wijken en buurten.

Sportvoorziening

Het element sportvoorzieningen wordt ingevuld door de kernindicator Sportaccommodaties. Deze indicator geeft het voorzieningenniveau per 10.000 inwoners weer.

Sport en speelplekken

Het element sport en speelplekken wordt ingevuld door vier onderdelen. Gemerkte speelplekken, niet-gemerkte speelplekken, schoolpleinen en natuurlijke omgeving.

Gemerkte sport- en speelplekken

Openbare sport- en speelplek die zich kenmerkt door een duidelijk herkenbare formule, die bewaakt wordt door een landelijke stichting, zoals Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds.

Niet-gemerkte speelplekken

Openbare sport- en speelplek die veelal deel uitmaakt van de inrichting van de openbare ruimte en waarvan geen (goede en landelijke) registratie bestaat, zoals skateparken, verharde tennisbanen en speeltuinen.

Schoolpleinen

Onder schoolpleinen vallen gezonde schoolpleinen en schoolplein 14

- **Gezond schoolplein**

Een schoolplein waarop kinderen en jongeren de ruimte krijgen om te bewegen en te spelen in een uitdagende, groene en rookvrije omgeving en die de toekenning 'Gezond Schoolplein' heeft gekregen.

- **Schoolplein 14**

Een schoolplein waarop leerlingen structureel meer worden uitgedaagd om tijdens en na schooltijd te spelen en te sporten. Op het schoolplein worden lijnen en kleurvakken aangebracht zoals een goal op de muur, een speelcirkel of een stukje atletiekbaan. Een Schoolplein14 wordt samen met de Johan Cruyff Foundation gerealiseerd.

Natuurlijke omgeving

Hieronder vallen de openzwemwaterlocaties, speelvijvers en speelbossen. Openzwemwaterlocaties zijn zwemlocaties in de openlucht die door de provincie worden gecontroleerd op waterkwaliteit en veiligheid. Het is toegestaan om op deze locaties te zwemmen. De speelbossen en speelvijvers zijn ingericht door Staatsbosbeheer en zijn plekken waar in de natuur (bos, vijver) vrij gespeeld kan worden.

Sport, spel en beweegruiimte

Onder deze categorie vallen de parken en plantsoenen, het recreatieve water en de volkstuinten. Het gaat hier om het oppervlak (hectare) per 10.000 inwoners.

Routes

Onder deze categorie vallen fietspaden, wandelpaden, buitenweggetjes en ruiterspaden. Er wordt hier gekeken naar de totale lengte aan paden (in kilometers) afgezet tegen het aantal inwoners (10.000 inwoners).

Buitengebied

Onder deze categorie vallen de bossen, heide en zand/strand dit is het aantal hectaren per 10.000 inwoners.

Topsport

Topsport is het beoefenen van een sport op het hoogste niveau, nationaal of internationaal. Het onderscheidt zich van zuiver recreatieve sport en algemene wedstrijd sport

doordat de nadruk vrijwel volledig op de prestaties ligt. Voetbalverenigingen VV Noordwijk, SJC en VVSB vallen onder amateursportverenigingen.

VOG

Verklaring omtrent gedrag. Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het justitiële verleden van een persoon of rechtspersoon geen bezwaar vormt voor de functie of het doel waarvoor de VOG is aangevraagd.

Vitale sportvereniging

Een vitale vereniging heeft zijn eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie.

KBO

Kernindicator Bewegvriendelijke Omgeving (KBO)

Indicator die beschrijft hoe de publieke ruimte in de woonomgeving scoort op de mogelijkheden voor bewegen.

Kernindicator Sportaccommodaties

Indicator die de accommodatiedichtheid per 10.000 inwoners beschrijft, waarbij in de berekening van de indicator rekening is gehouden met verschillen in capaciteit en diversiteit van de sportaccommodaties.

Accommodatiedichtheid

De verhouding tussen het aantal accommodaties en het aantal inwoners van een bepaald topografisch gebied.

Nabijheidsstatistiek

Het gemiddelde aantal kilometers tot een voorziening, op het niveau van Nederland, landsdelen, provincies, COR-OP-gebieden, stadsgewesten, grootstedelijke agglomeraties, gemeenten, wijken en buurten.

Sportvoorziening

Het element sportvoorzieningen wordt ingevuld door de kernindicator Sportaccommodaties. Deze indicator geeft het voorzieningenniveau per 10.000 inwoners weer.

Sport en speelplekken

Het element sport en speelplekken wordt ingevuld door vier onderdelen. Gemerkte speelplekken, niet-gemerkte speelplekken, schoolpleinen en natuurlijke omgeving.

- **Gemerkte sport- en speelplekken**

Openbare sport- en speelplek die zich kenmerkt door een duidelijk herkenbare formule, die bewaakt wordt door een landelijke stichting, zoals Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds.

- **Niet-gemerkte speelplekken**

Openbare sport- en speelplek die veelal deel uitmaakt van de inrichting van de openbare ruimte en waarvan geen (goede en landelijke) registratie bestaat, zoals skateparken, verharde tennisbanen en speeltuinen.

- **Natuurlijke omgeving**

Hieronder vallen de openzwemwaterlocaties, speelvijvers en speelbossen. Openzwemwaterlocaties zijn zwemlocaties in de openlucht die door de provincie worden gecontroleerd op waterkwaliteit en veiligheid. Het is toegestaan om op deze locaties te zwemmen. De speelbossen en speelvijvers zijn ingericht door Staatsbosbeheer en zijn plekken waar in de natuur (bos, vijver) vrij gespeeld kan worden.

- **Schoolpleinen**

Onder schoolpleinen vallen gezonde schoolpleinen en schoolplein 14

Gezond schoolplein

Een schoolplein waarop kinderen en jongeren de ruimte krijgen om te bewegen en te spelen in een uitdagende, groene en rookvrije omgeving en die de toekenning 'Gezond Schoolplein' heeft gekregen.

Schoolplein 14

Een schoolplein waarop leerlingen structureel meer worden uitgedaagd om tijdens en na schooltijd te spelen en te sporten. Op het schoolplein worden lijnen en kleurvakken aangebracht zoals een goal op de muur, een speelcirkel of een stukje atletiekbaan. Een Schoolplein14 wordt samen met de Johan Cruyff Foundation gerealiseerd.

Sport, spel en beweegruijnte

Onder deze categorie vallen de parken en plantsoenen, het recreatieve water en de volkstuijnen. Het gaat hier om het oppervlak (hectare) per 10.000 inwoners.

Routes

Onder deze categorie vallen fietspaden, wandelpaden, buitenweggetjes en ruiterspaden. Er wordt hier gekeken naar de totale lengte aan paden (in kilometers) afgezet tegen het aantal inwoners (10.000 inwoners).

Buitengebied

Onder deze categorie vallen de bossen, heide en zand/strand dit is het aantal hectaren per 10.000 inwoners.

Bijlagen

1 Golden circle

Om de inwoners van de gemeente Noordwijk meer te laten sporten en bewegen zijn mensen op zoek naar een goede reden om te gaan sporten of bewegen. Het eerste wat bij mensen in hun gedachten komt is: Waarom zou ik gaan sporten of bewegen? Het waarom is belangrijker voor mensen dan het hoe of wat. Dit komt door de plek in de hersenen van mensen waar de beslissingen genomen worden. De 'wat'-vraag wordt behandeld in de neocortex. Dit is het gedeelte van de hersenen dat zich bezighoudt met rationele en analytische gedachten. De 'waarom'-vraag wordt behandeld in het limbische systeem in het brein. Dit gedeelte van de hersenen is verantwoordelijk voor het gevoel van mensen, zoals vertrouwen en loyaliteit, elementen waarop veel beslissingen genomen worden.

Het is belangrijk om mensen op een juiste manier te motiveren om te gaan sporten en bewegen. Dit kan door goed in te spelen op het denkproces van mensen. Het gaat erom dat mensen gaan geloven dat ze er goed aan doen om te gaan sporten en bewegen. Uit onder-

zoek is gebleken dat mensen niet gaan sporten om het 'wat', maar om het 'waarom'. Dit heeft te maken met het menselijk brein. De 'wat' in dit verhaal kan worden vergeleken met het neocortex. Dit is het gedeelte van de hersenen dat zich bezighoudt met rationele en analytische gedachten en taal. De 'waarom' in het verhaal kan worden vergeleken met het limbische systeem in het brein. Dit gedeelte van de hersenen is verantwoordelijk voor het gevoel van mensen, zoals vertrouwen en loyaliteit. Daarnaast is het ook verantwoordelijk voor al het menselijk gedrag en het nemen van beslissingen. De 'wat' stimuleert het gedrag van een mens dus niet, maar het 'waarom' stimuleert het gedrag van mensen.

Als we naar de inwoners van de gemeente Noordwijk communiceren met het 'waarom' sporten en bewegen goed voor je is, spreken we direct het gedeelte van de hersenen aan dat over het nemen van een beslissing gaat. Het is dus beter om het gevoel te beïnvloeden door het te inspireren (waarom), dan de ratio te manipuleren (wat).

The Golden Circle

WHAT

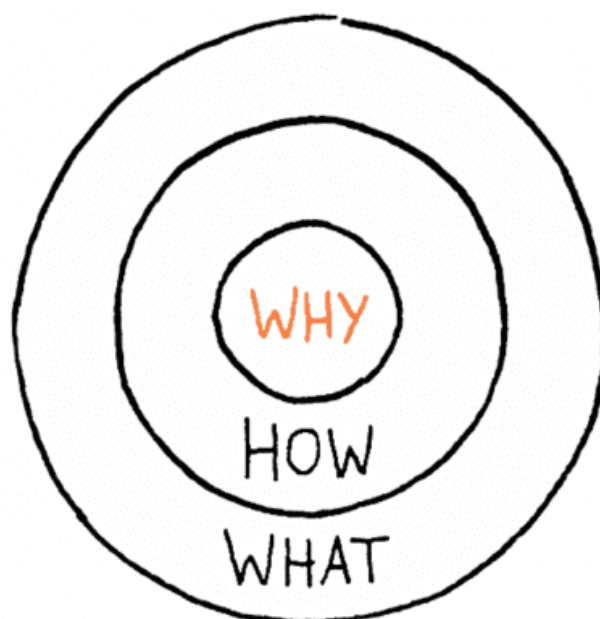
Every organization on the planet knows WHAT they do. These are products they sell or the services

HOW

Some organizations know HOW they do it. These are the things that make them special or set them apart from their competition.

WHY

Very few organizations know WHY they do what they do. WHY is not about making money. That's a result. WHY is a purpose, cause or belief. It's the very reason your organization exists.

(Sinek, 2009)

2 Positieve gezondheid

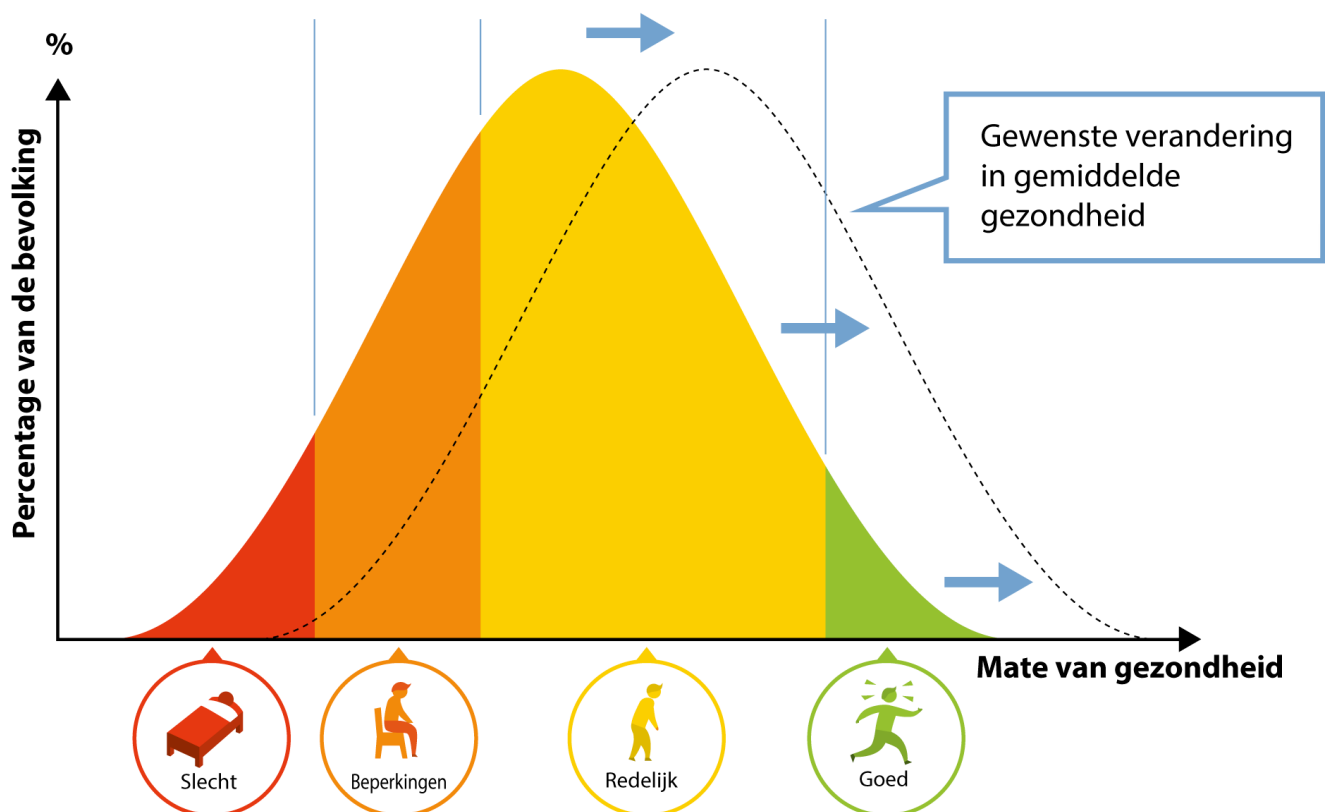
Indicatoren van een positieve gezondheid zijn: een goede lichamelijke conditie, veerkracht, gevoel van eigenwaarde, optimisme, tevreden over het leven, hoopvol, actief deelnemend aan het leven van de gemeenschap en sociale integratie.

Onder positieve gezondheid verstaan we het volgende:

- Eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid
- Goede fysieke conditie en goed emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden om daarmee bloei en ontwikkeling mogelijk te maken
- Vermogen om zich aan te passen onder omstandigheden die de gezondheid bedreigen
- Vermogen tot zelfmanagement.

De reguliere taken van de gezondheidszorg richten zich op behandeling bij ziekte. De gezondheidsstrategie die daarbij hoort richt zich op ernstige beperkingen in de gezondheid, beperkingen in de gezondheid, matige gezondheid en floreren. Hoe hoger het gemiddelde, hoe groter het aantal mensen met een ziekte. Dus heeft het zin om de gezondheid van mensen op het niveau van een populatie aan te pakken. Het bevorderen van gezondheid en het beperken van het voorkomen van ziekte hangt samen met de identificatie van de kenmerken van de populatie. Kleine veranderingen op populatie niveau kunnen leiden tot grote verschillen in ziekte en een toename van het aantal mensen dat lichamelijk en psychisch gezond is. (Huppert, 2009)

Verdeling gezondheid in bevolking

Figuur 1 Het effect van het verschuiven van het gemiddelde richting positieve gezondheid

Verbeteringen in voedings- of bewegingsgedrag kunnen gezondheidswinst opleveren. Wanneer dagelijks één ongezonde snack wordt vervangen door een gezonde snack kan dat leiden tot een vermindering van 3,5% in hart- en vaatziekten. Daarnaast zijn er duizenden gezonde levensjaren te winnen door te stoppen met roken (Lloyd-Williams, Mwatsama, Ireland, & Capewell, 2009).

Het figuur laat zien dat de gezondheidszorg een belangrijke taak heeft bij het deel van de bevolking dat een slechte gezondheid heeft. Maar daarnaast is het van belang om de gezondheid te bevorderen, zowel bij zieke als bij gezonde mensen. Dat is het wezen van de positieve gezondheid. Positieve gezondheid leidt tot twee te verwachten effecten: minder ziekte en meer gezondheid. Dan zijn er minder ziektekosten en is er een hogere maatschappelijke productiviteit door een gezondere populatie.

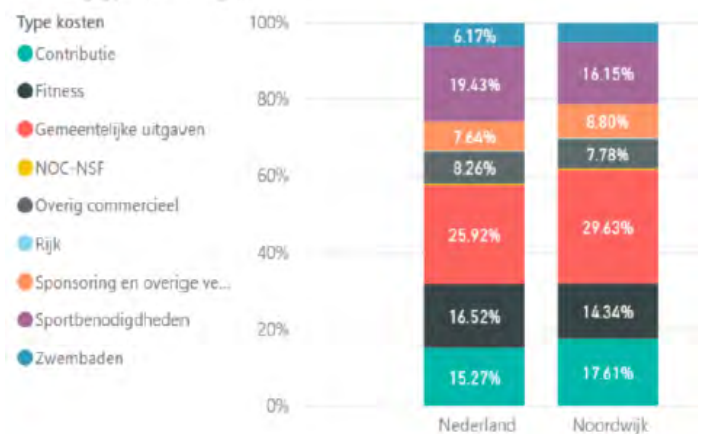
3 Wat levert sport op?

Noordwijk investeert relatief veel in sport en bewegen. 30% van de totale uitgaven aan sport en bewegen wordt door de gemeente gedaan, de overige 70% door sporters, het bedrijfsleven, het Rijk en NOC-NSF. Landelijk is dit ca. 26% om 74%. Het resultaat is dat de gemeente de komende decennia weer kan beschikken over een up-to-date sportinfrastructuur.

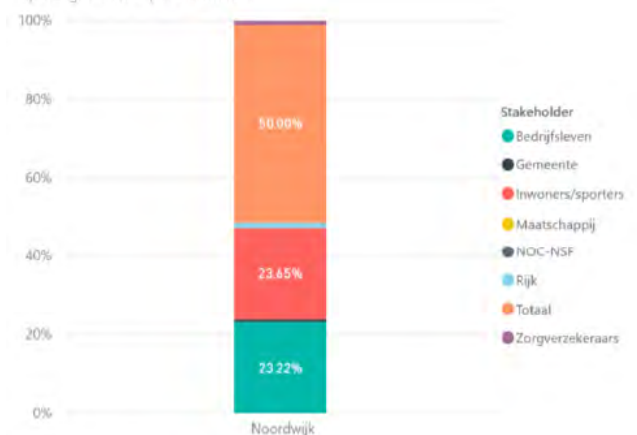
De opbrengsten van sport en bewegen De gemeente is een belangrijke bron voor investeringen in sport en bewegen maar profiteert hier in directe zin weinig van; het effect is vooral indirect, door een gezondere en gelukkigere bevolking. (Mulier instituut, 2019)

Elk figuur geeft de te verwachten maatschappelijke waarde weer wanneer iemand uit de leeftijdsgroep voldoende gaat sporten en bewegen. De waarde is weergegeven in contante waarde per persoon.

Verdeling type investeringen

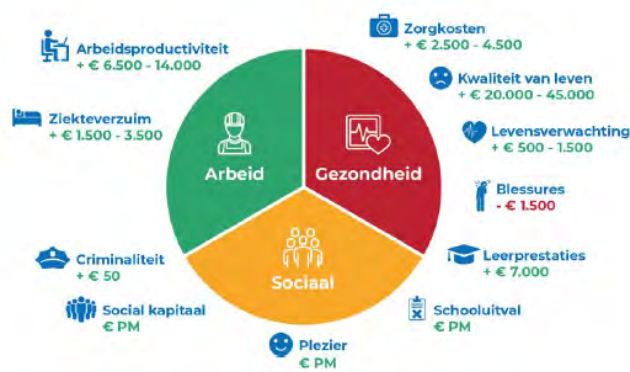

Opbrengstentotaal per stakeholder

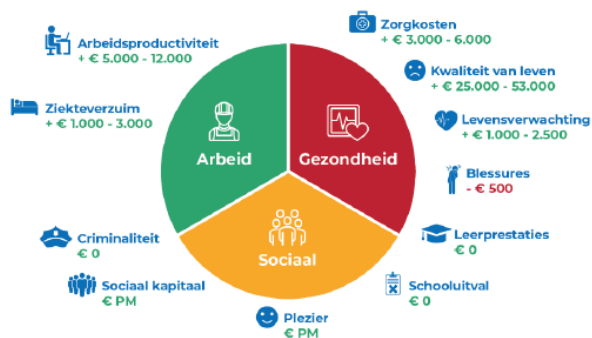

De figuren maken duidelijk dat de effecten van sporten en bewegen een positieve maatschappelijke waarde hebben. In totaal loopt de totale maatschappelijke waarde van sporten en bewegen op tot circa € 35.000 - 75.000 voor jongeren tot 25 jaar en voor mensen tussen 25 en 55, en circa € 12.500 – 25.000 voor 55-plussers. (Ecorys, 2021)

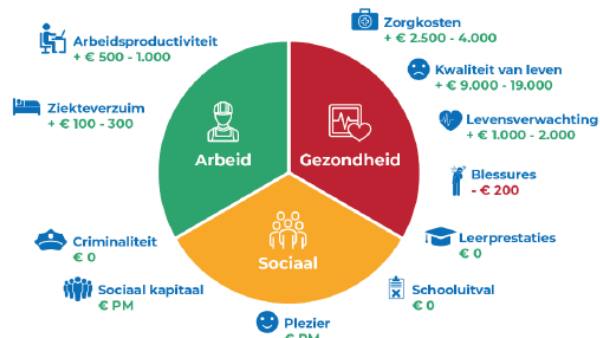
Figuur 13 Maatschappelijke waarde van sporten en bewegen (contante waarde, 5-24 jarige)

Figuur 14 Maatschappelijke waarde van sporten en bewegen (contante waarde, 25-54 jarige)

Figuur 15 Maatschappelijke waarde van sporten en bewegen (contante waarde, 55-plusser)

4 Beleidsadvies sport en bewegen Rijksoverheid

Het beleidsadvies sport en bewegen 2021-2040 van de Rijksoverheid sluit grotendeels aan op de strategie van de beleidsnota sport gemeente Noordwijk. De strategie van het beleidsrapport van de Rijksoverheid bestaat uit de aspecten: motivatie, capaciteit en gelegenheid. Hieronder de strategie uit het beleidsadvies sport en bewegen.

Het is een grote uitdaging om mensen, van jong tot oud, arm tot rijk en fysiek sterk tot fysiek beperkt, zover te krijgen dat ze hun eigen gedrag gaan veranderen. Voor een succesvolle gedragsverandering moet er aandacht besteed worden aan (1) motivatie: het aansluiten op de (mogelijke) drijfveren van Nederlanders om te bewegen, (2) capaciteit: het wegnemen van barrières om meer te bewegen voor de verschillende doelgroepen, en (3) gele-

genheid: een goede aansluiting van mogelijkheden om te bewegen op dagelijkse routines. Inzet op alle drie de elementen is essentieel. Wanneer mensen zich succesvol voelen en bewegen als plezierig ervaren (korte termijn) is het ook makkelijker om het bewegen vol te houden en zo uiteindelijk de gezondheidseffecten te behalen (lange termijn). Dat vraagt om integraal beleid met als inzet een veilige omgeving die uitnodigt tot bewegen, werkgevers die hun werknemers stimuleren om te bewegen, kinderen die tijdens en buiten schooltijd bewegen en goede en voldoende ondersteuning om mensen die dat nodig hebben te helpen om meer te gaan bewegen. Om echt een beweging in gang te zetten is het belangrijk dat iedereen een rol heeft en verantwoordelijkheid neemt. Overheden, verenigingen, scholen, werkgevers, buurtcentra, vervoerders en uiteraard de individuele Nederlander zelf. Op een pakje sigaretten of een fles alcohol kun je accijns heffen. Maximale hoeveelheden voor suiker en zout in voeding

kun je wettelijk vastleggen. Voor bewegen kan dit deels ook, zo zijn er bijvoorbeeld wettelijke verplichtingen voor uren beweegonderwijs. Maar voor bewegen in het dagelijks leven kun en wil je geen boete opleggen aan mensen die de beweegrichtlijnen niet halen. Om het beweegpatroon van mensen te veranderen is er gericht en integraal beleid nodig om op een positieve manier Nederlanders optimaal te motiveren, equiperen en de gelegenheid te bieden om een duurzame en effectieve gedragsverandering voor zichzelf te realiseren. (Rijksoverheid, 2021)

5 Bewegnorm en overgewicht

We kijken bij de beweegnormen naar de volgende drie verschillende soorten normen: Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB), Fitnorm en de Combinorm. Deze drie vormen hebben voor drie verschillende doelgroepen (4 t/m 17 jaar, 18 t/m 54 jaar en 55+) de beweegnorm bepaald.

NNGB

Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Bewegen is gezond, maar hoeveel voldoende is geeft de NNGB aan.

Fitnorm

Deze norm is vooral gericht op het onderhouden van fysieke fitheid (uithoudingsvermogen, kracht en coördinatievermogen).

Combinorm

Aan de Fitnorm en/of de NNGB voldoet.

4 t/m 17 jaar oud

- **NNGB**
Dagelijks minimaal één uur bewegen, waarbij minimaal drie keer per week spier- of botversterkende activiteiten
- **Fitnorm**
Drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit.

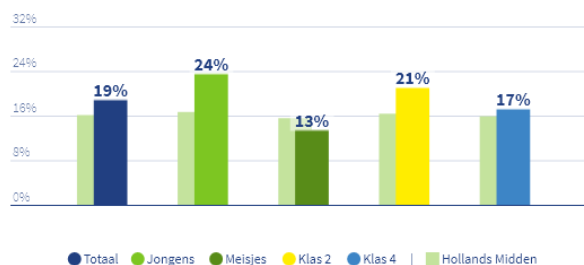
Volwassenen en ouderen

- **NNGB**
2,5 uur per week matig intensief bewegen en twee keer per week spier- en botversterkende activiteiten
- **Fitnorm**
Drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit.

Beweegnormen jongeren

Beweegt dagelijks 1 uur of meer

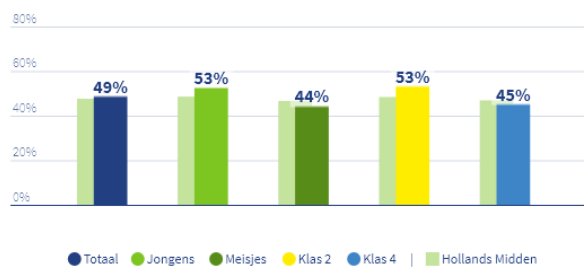
Noordwijk

2019

Beweegt ≥ 5 dagen 1 uur of meer

Noordwijk

2019

Lichaamsbeweging draagt bij aan een goede gezondheid: het vergroot het zelfvertrouwen van jongeren, bevordert de grove motoriek en vermindert de kans op verschillende chronische aandoeningen en overgewicht. Volgens de beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad moeten jongeren tot 18 jaar minimaal 1 uur per dag matig intensief bewegen en drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten doen.

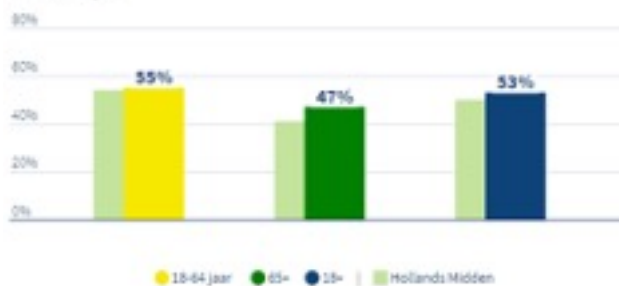
In Noordwijk sport of beweegt 19% van de leerlingen elke dag minstens 1 uur. In Hollands Midden is dit 16% en landelijk is dit 18%. Alle vormen van sporten of bewegen zijn

hierin meegenomen, ook bijvoorbeeld lopen of fietsen van en naar school of stageplek. Van de leerlingen die in klas 2 zitten sport of beweegt 21% minimaal een uur per dag en 17% van de leerlingen in klas 4. Van de jongens sport of beweegt 24% minimaal 1 uur per dag en van de meisjes 13%.

49% van de leerlingen in Noordwijk sport of beweegt ten minste 5 dagen per week minimaal een uur. In Hollands Midden is dit 48% en landelijk is dit 47%. In klas 2 sport of beweegt 53% minimaal 5 dagen per week minstens een uur en in klas 4 is dit 45%. 53% van de jongens en 44% van de meisjes sport of beweegt minimaal 5 dagen per week minstens een uur.

Beweegnormen volwassenen

Voldoet aan beweegrichtlijn per leeftijdsgroep Noordwijk

53% van de volwassenen voldoet aan de beweegrichtlijnen, tegenover het gemiddelde van 50% uit de regio Hollands Midden. Het percentage inwoners dat voldoet aan de NNGB beweegnorm is in Noordwijk: 65%. In Hollands Midden is dit 66% en landelijk is dit 63%. Voor de fitnorm zijn de percentages 31% in Noordwijk en 28% in Hollands Midden en landelijk 26%. Voor de combinorm is dit 67% in Noordwijk, 68% in Hollands Midden en 65% landelijk

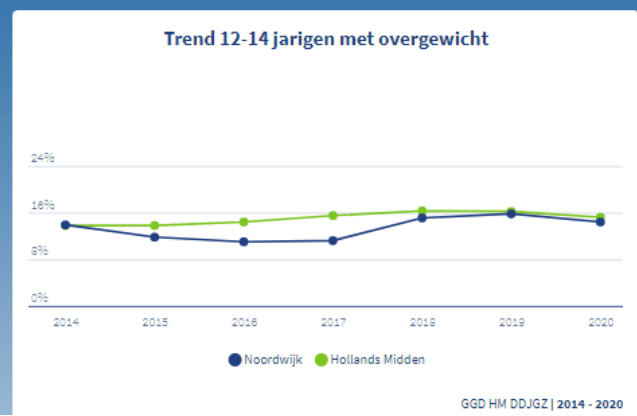
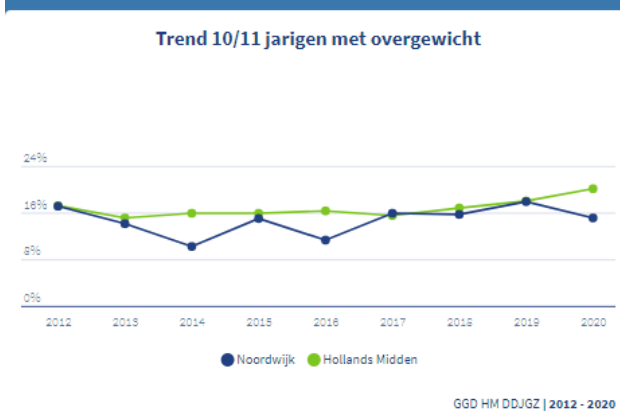
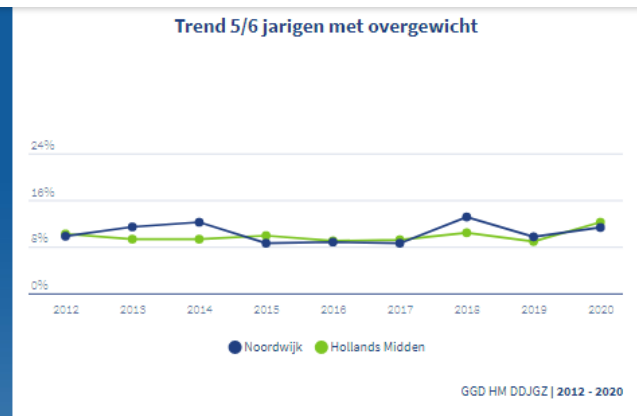
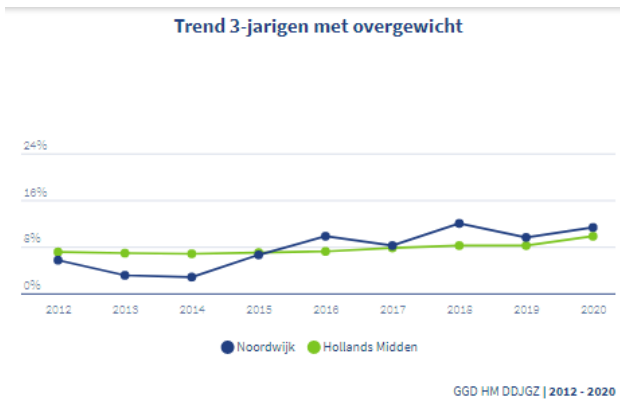
Overgewicht jongeren

Overgewicht t.o.v. referentiegebied Noordwijk

Het percentage kinderen van 2 jaar oud met overgewicht is in de gemeente Noordwijk laag. Bij de leeftijd 3, 4, 5 en 6 jaar is er een flinke groei te zien, ook ten opzichte van Hollands Midden. Kinderen van 10/11 jaar in groep 7 zijn onder jongeren vaak het zwaarst. 17,9% heeft overgewicht in Hollands Midden is dit gemiddeld 18%. Gemiddeld gezien zijn de cijfers van Noordwijk vergelijkbaar met Hollands Midden.

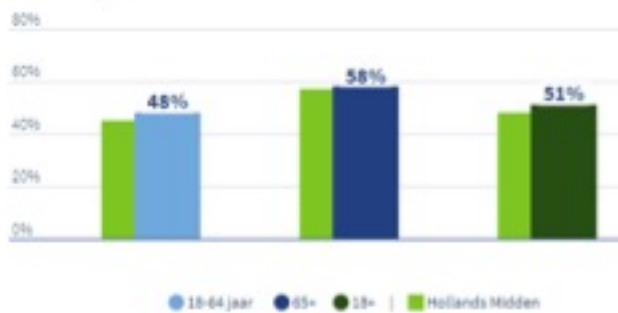
Na een jaar Corona zijn de cijfers voor jonge kinderen gestegen en de cijfers voor kinderen van 10 t/m 14 jaar gedaald.

Overgewicht volwassenen

Overgewicht vanaf 18 jaar

Noordwijk

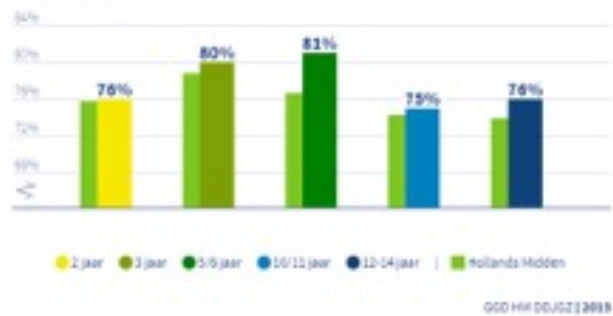

Van de inwoners van Noordwijk heeft 51% overgewicht. 48% van de 18-64 jarigen en 58% van de 65-plussers. In Hollands Midden heeft 48% van de inwoners matig overgewicht.

Het percentage inwoners met ernstig overgewicht in Noordwijk is 14%.

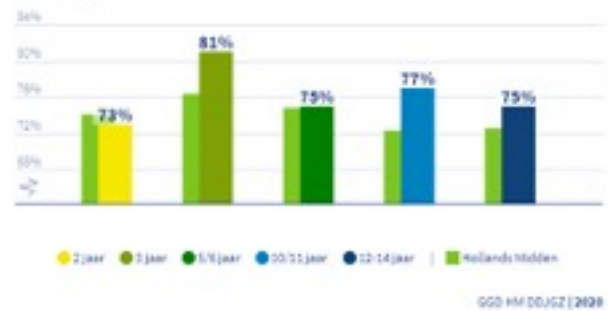
Gezond gewicht jongeren per leeftijdsgroep

Noordwijk

Gezond gewicht per leeftijdsgroep

Noordwijk

Beweegtest ouderen

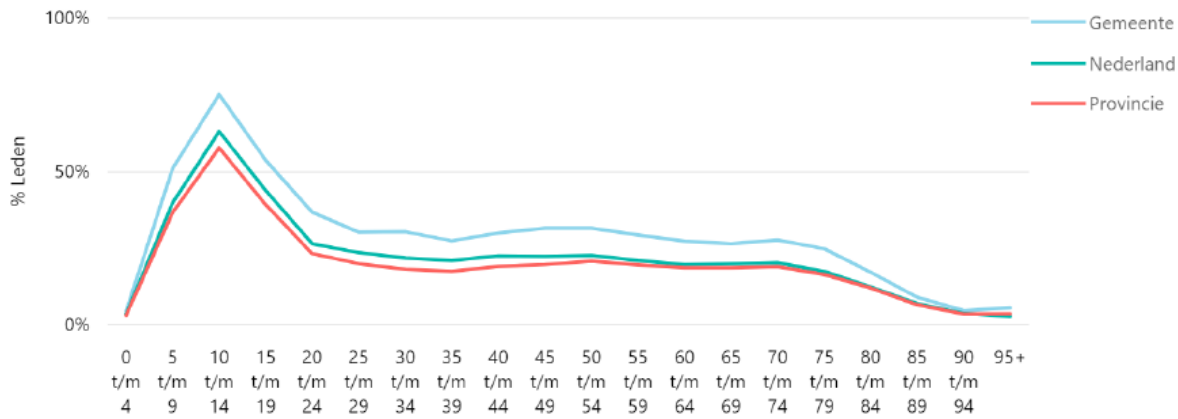
Max Vitaal fittest

Ieder jaar worden de Max Vitaal Fittestdagen georganiseerd. Hierbij worden de ouderen getest op hun fitheid. Alle ouderen inwoners van de gemeente Noordwijk worden per brief uitgenodigd voor de fittestdagen. In totaal hebben er tijdens de laatste test 301 ouderen meegedaan. Gedurende de Max Vitaal Fittest worden de ouderen op de volgende onderdelen getest: Bovendruk, onderdruk, BMI, oog- en handcoördinatie, reactietijd, virusonderzoek, knijpkracht, longvolume, schouderlenigheid, zit- en reiktest en de wandeltest. Uit de test van 2020 kwamen de volgende opvallende resultaten. 70 van de 301 deelnemers heeft een verhoogde bovendruk (bloeddruk). Daarnaast heeft 51% overgewicht en 16% medisch (zwaar) overgewicht. De deelnemers hebben een ver bovengemiddelde longvolume, ook is de reactietijd erg goed. 97% van de ouderen wist binnen 35 ms te reageren. Ook bij het virusonderzoek scoort 95% boven gemiddeld. Qua bloeddruk en overgewicht kan het beter, maar bij de overige testen zijn de resultaten zeer positief onder de deelnemende ouderen uit de gemeente Noordwijk.

Wekelijks sporten

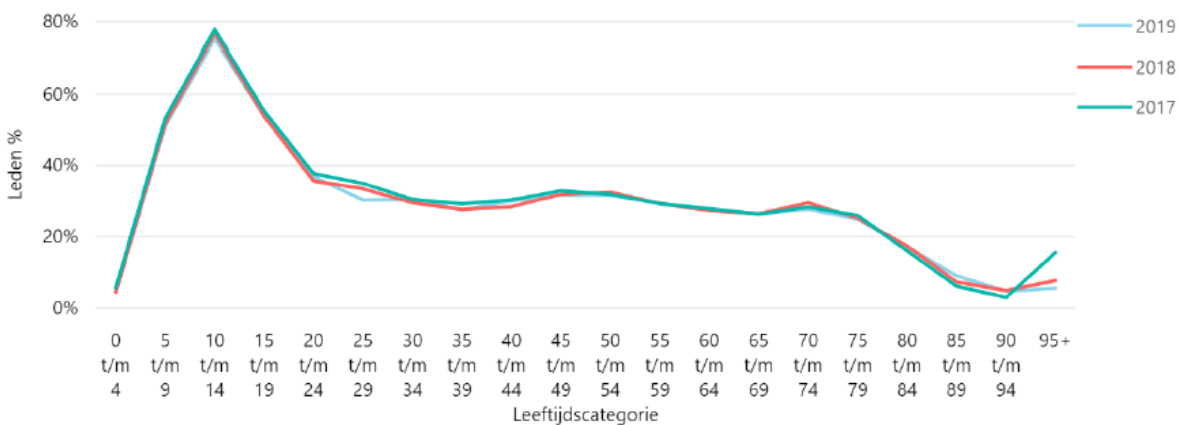
6 Onderzoek sportlandschap gemeente Noordwijk

Ledencijfers gemeente Noordwijk

In de afbeelding is goed te zien dat de gemeente Noordwijk een hoog ledenpercentage heeft ten opzichte van de provincie en het land. Pas bij de leeftijdscategorie 85 en ouder bereikt de gemeente Noordwijk de gemiddelde lijn.

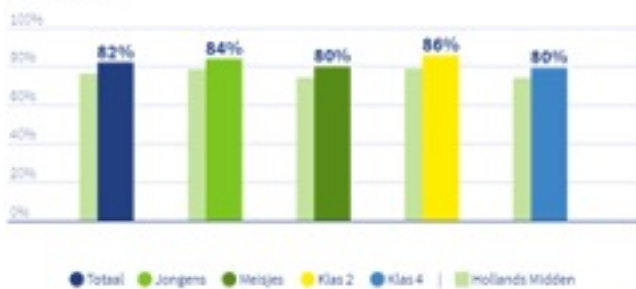
Trend ledenpercentage in de gemeente Noordwijk (2019, 2018, 2017)

Ledengroei gemeente Noordwijk laatste jaren

De afgelopen jaren is de lijn vrijwel gelijk gebleven. Wel is er de laatste jaren een daling van leden te zien in de leeftijdscategorie 25-29 jaar oud.

Sport wekelijks bij club, vereniging, sportschool Noordwijk

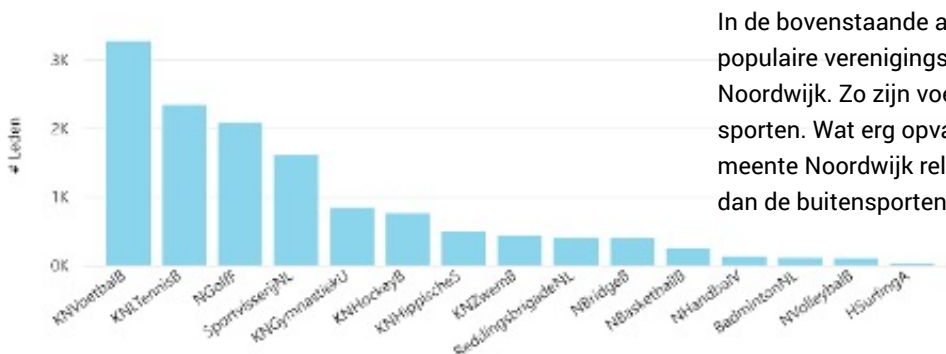

Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool per gemeente

Jongeren sporten gemiddeld wekelijks 82% bij een club, vereniging of sportschool. Hier scoren de jongeren in de gemeente Noordwijk gemiddeld hoger dan op regionaal en landelijk niveau. Het gemiddelde in Hollands Midden ligt op 76% en landelijk ligt het gemiddelde op 75%. Zowel jongens als meisjes scoren gemiddeld hoog. Het valt op dat jongeren in klas 2 die 14 jaar oud zijn meer sporten dan jongeren in klas 4 als zij 16 jaar oud zijn.

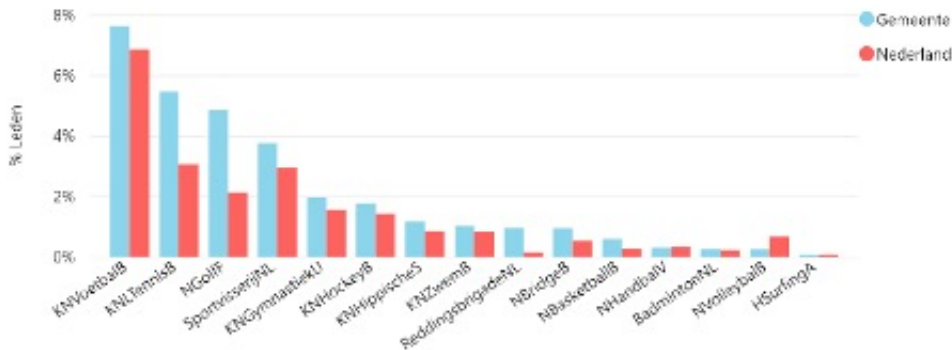
Top 10 sportbonden in de gemeente Noordwijk (2019)

In de bovenstaande afbeeldingen is te zien wat de meest populaire verenigingssporten zijn binnen de gemeente Noordwijk. Zo zijn voetbal, tennis en golf veruit de grootste sporten. Wat erg opvalt is dat de binnensporten in de gemeente Noordwijk relatief gezien veel minder leden hebben dan de buitensporten.

Sportbond	# inwoners met een lidmaatschap bij de sportbond
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	3268
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	2339
Nederlandse Golf Federatie	2086
Sportvisserij Nederland	1610
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	838
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	752
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	495
Koninklijke Nederlandse Zwembond	430
Reddingsbrigade Nederland	405
Nederlandse Bridge Bond	401
Nederlandse Basketball Bond	247
Nederlands Handbal Verbond	126
Badminton Nederland	105
Nederlandse Volleybal Bond	99
Holland Surfing Association	7

Aandeel top 10 sportbonden in de gemeente Noordwijk vergeleken met Nederland (2019)

Sportbond	Gemeente	Nederland
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	7,6 %	6,8 %
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	5,5 %	3,1 %
Nederlandse Golf Federatie	4,9 %	2,1 %
Sportvisserij Nederland	3,8 %	2,9 %
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	2,0 %	1,6 %
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	1,8 %	1,4 %
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	1,2 %	0,8 %
Koninklijke Nederlandse Zwembond	1,0 %	0,8 %
Reddingsbrigade Nederland	0,9 %	0,1 %
Nederlandse Bridge Bond	0,9 %	0,5 %
Nederlandse Basketball Bond	0,6 %	0,3 %
Nederlands Handbal Verbond	0,3 %	0,3 %
Badminton Nederland	0,2 %	0,2 %
Nederlandse Volleybal Bond	0,2 %	0,6 %
Holland Surfing Association	0,0 %	0,0 %

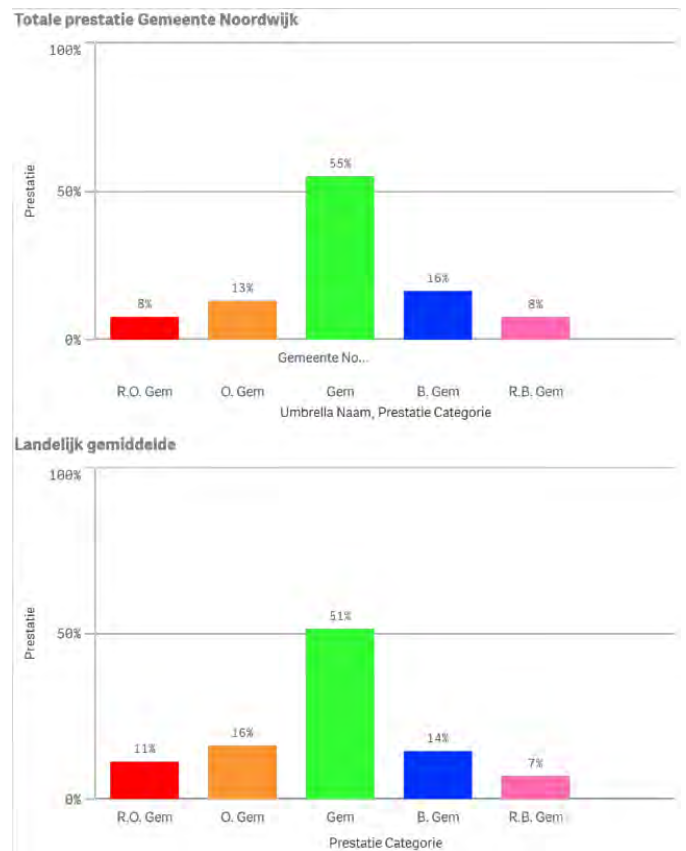
In de bovenstaande afbeeldingen worden de ledenaantallen per sportbond vergeleken met de landelijke cijfers. Hier vallen een aantal dingen op. Gemeente Noordwijk heeft bij alle sporten meer leden dan het landelijk gemiddelde. Enkel volleybal scoort onder het gemiddelde landelijke ledenaantal. Verder valt op dat de sporten tennis, golf en de reddingsbrigade ver boven het landelijk gemiddelde uitstijgen.

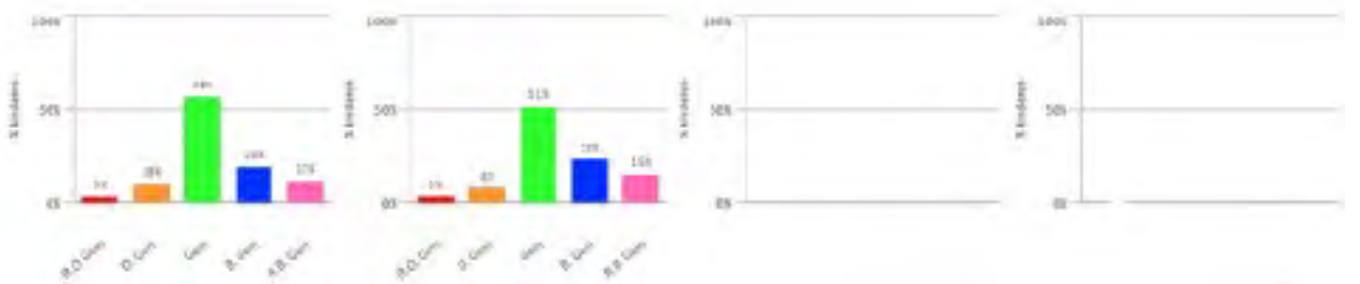
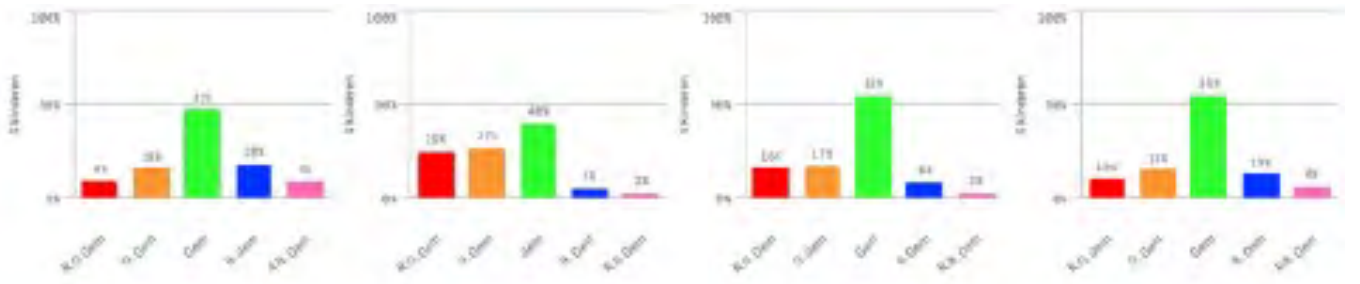
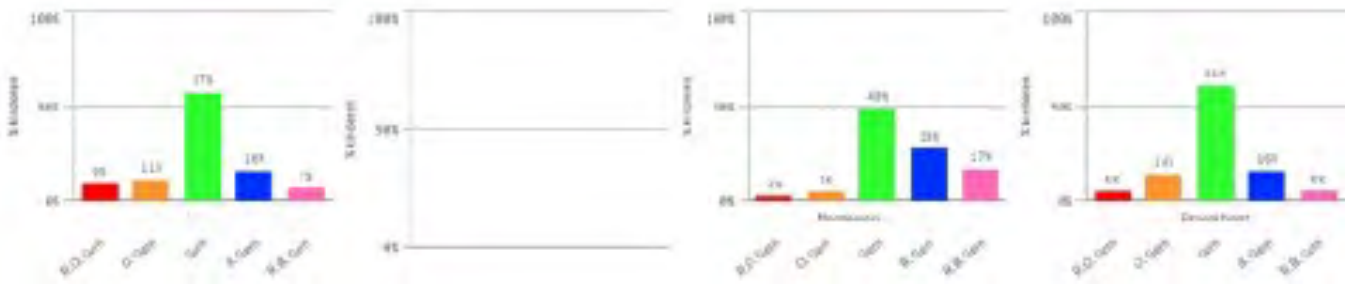
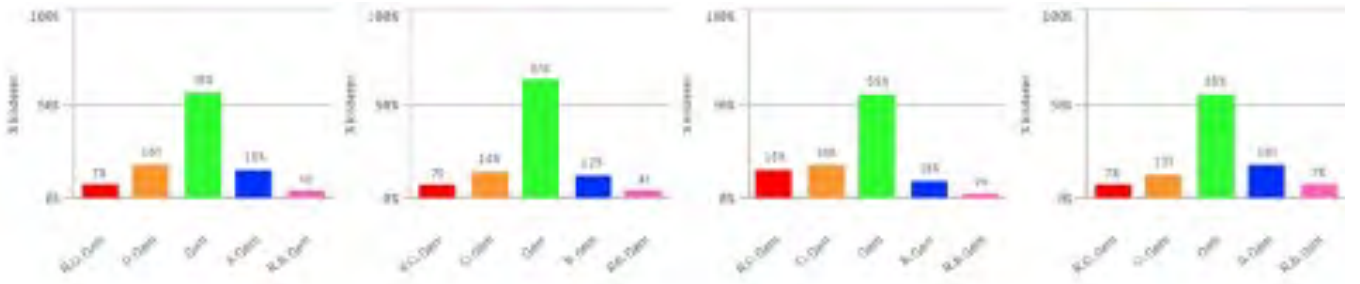
7 Motorische meetinstrumenten

De vakdocenten van alle basisscholen in de gemeente Noordwijk nemen jaarlijks een motorische scan af bij alle leerlingen. Dit meetinstrument meet de motorische ontwikkelingen van kinderen. De scan bestaat uit een compacte beweegbaan, volgens specifieke instructies opgebouwd met standaard materialen uit een gymzaal. De tijd die een kind erover doet om de baan af te leggen geeft aan of een kind gemiddeld, boven- of ondergemiddeld motorische vaardigheid heeft voor zijn leeftijd.

De gemeente Noordwijk scoort in totaal hoger dan het landelijk gemiddelde. In Noordwijk scoort 8% van de kinderen ruim onder het gemiddelde, terwijl landelijk 11% van de basisschoolkinderen ruim onder het gemiddelde scoort. In totaal scoort 21% onder/ruim onder het gemiddelde en 24% boven/ruim boven het gemiddelde. Landelijk is dit 27% onder/ruim onder het gemiddelde en 21% boven/ruim boven het gemiddelde. Alle basisscholen in de gemeente Noordwijk beschikken over een vakdocent voor bewegingsonderwijs. Dit bevordert de resultaten van de motorische vaardigheden van basisschoolkinderen.

Wat opvalt is het grote verschil in scores van de verschillende basisscholen binnen de gemeente Noordwijk. De meeste scholen zijn gemiddeld en scoren net zoals het landelijk gemiddeld. Maar er springen een aantal basisscholen in positieve en negatieve zin uit. Zo zijn er een aantal scholen die ver onder het landelijk gemiddelde scoren en een aantal scholen die ver boven het landelijk gemiddelde scoren.

8 Klanttevredenheidsonderzoeken sportaccommodaties

Om te bepalen hoe de sportaccommodaties in de gemeente Noordwijk ervoor staan zijn er twee klanttevredenheidsonderzoeken afgenomen bij de twee grootste sportaccommodaties van de gemeente Noordwijk: De Schelft en Sportpark Duinwetering.

De Schelft

In 2020 stond op de planning om een klanttevredenheidsonderzoek te doen bij De Schelft in Noordwijkerhout. Het onderzoek stond op de planning voor november 2020. Op zaterdag 14 november werd heel de gemeente Noordwijk opgeschrikt door een grote uitlaande brand in het sport- en evenementencomplex De Schelft. De vragen in het onderzoek zijn hierdoor deels gewijzigd en de enquête werd door 1.750 mensen ingevuld. Waarvan 74% gebruik maakte van De Schelft.

Uit het onderzoek komen de volgende verbeterpunten van de oude Schelft naar boven: onderhoudsniveau, hygiëne, uitstraling, aanbod en assortiment horeca, personeel (beperkte service), sfeer (met name horeca). De bereikbaarheid van de locatie is echter geen probleem. De ligging is goed volgens de gebruikers. De Schelft heeft een sterk sociaal maatschappelijke functie in de kern Noordwijkerhout. De wijze waarop Optisport de exploitatie voert werd niet als klantvriendelijk ervaren.

Het gebruik, de bezetting en bezoekerscijfers van het zwembad zijn laag. Het zwembad wordt hoofdzakelijk gebruikt voor instructiezwemmen, verenigingen en banenzwemmen, in mindere mate voor recreatie. Het zwembad is functioneel niet geschikt voor wedstrijden. De sauna wordt niet gezien als toegevoegde waarde. De horeca heeft ook geen toegevoegde waarde. Het is niet sfeervol, geen klantvriendelijk personeel en hoge consumptieprijzen.

De sporthal met evenementenfunctie wordt gezien als basisvoorziening voor de kern Noordwijkerhout. Jaarlijks is De Schelft verbonden aan carnaval. De binnensportverenigingen accepteerde dat ze enkele weken per jaar niet in de sporthal terecht kunnen. De sporthal had te maken met dalende verhuurcijfers. Met €95,- per uur is de zaalhuur voor verenigingen zeer hoog. De onderhoudsstaat

van de sporthal was voor de brand slecht. Bij hevige regenval stonden de plassen op de sportvloer. Opvallend is dat gymnastiekonderwijs geen gebruik maakt van de sporthal. Ook kent De Schelft een theaterzaal die een zeer beperkte bezettingsgraad heeft met een paar structurele gebruikers.

Sportpark Duinwetering

In het eerste kwartaal van 2021 is het klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij het multifunctionele sportpark Duinwetering. Dit sportpark is in 2014/2015 volledig gerenoveerd. Duinwetering ligt in Noordwijk en wordt gebruikt door sportverenigingen, scholen, particulieren en commerciële aanbieders. Sportpark Duinwetering wordt beheert door het Sportbedrijf Noordwijk. Het onderzoek is uitgevoerd en de vragenlijst is ingevuld door alle verschillende gebruikers van het multifunctionele sportcomplex.

Uit de cijfers blijkt dat sportpark Duinwetering over het algemeen een 8,2 scoort. Dit komt met name door de hoge scores op de onderdelen uitstraling en sfeer, daarnaast worden de entree en centrale hal beoordeeld als uitnodigend en prettig. De omvang van de zaal (vloeroppervlakte en hoogte) scoren het allerhoogst. Ook het gebruik van de zaal voor specifieke sport, de hoeveelheid kleedkamers, kwaliteit van de kleedkamers, akoestiek in de zaal, verlichting in de zaal, aanwezige materialen en de huurprijs scoren hoge voldoende scores. De voorzieningen (tafels en stoelen), uitstraling en sfeer in de horecagelegenheid scoren als enige onderdelen wat lager, deze onderdelen werden beoordeeld met een 6.

Duinwetering kan verbeteren door kleine gebreken aan te passen. Zo worden de fonteintjes bij toiletten gemist, kan de hygiëne bij gemeenschappelijke toiletten beter en kan de inrichting bij de horecavoorziening beter. Het sportcafé is op zaterdagmiddag vaak te klein, doordat er veel supporters van de voetbal zijn. Het sportcafé zou ook beneden gemaakt kunnen worden zodat het ook toegankelijk is voor de zaalsporters.

Sportbedrijf Noordwijk beheert naast sportpark Duinwetering ook vier gymzalen in de gemeente Noordwijk: Binnenhof, Hoogwakersbosstraat, Vinkeveld en Stijntjesduinstraat. Ook bij deze vier gymzalen is een klanttevredenheidsonderzoek afgenomen. Ook deze vier gymzalen scoren ruime voldoende scores.

Binnenhof

Binnenhof scoort gemiddeld een 7,7. Verbeterpunten zijn de kwaliteit van de deuren, hygiëne in de kleedkamer, grotere wasbakken plaatsen in de doucheruimte en de materialen beter op orde hebben.

Hoogwakersbosstraat

Hoogwakersbosstraat scoort gemiddeld een 7,2. Verbeterpunten zijn de plafondverwarming die herrie maakt, container en bak voor gevonden voorwerpen vervangen, materialen zijn opgeslagen in de docentenkamer. De bevestiging en kwaliteit van het volleybalnet verbeteren.

Vinkeveld

Vinkeveld scoort gemiddeld een 8,0. Verbeterpunten zijn toiletpapier aanvullen bij toiletten, klapperende roosters in het plafond vervangen, de akoestiek van de kleedkamers, beter schoonmaken van de vloer en meer bergruimte.

Stijntjesduinstraat

Stijntjesduinstraat scoort gemiddeld een 7,7. Verbeterpunten zijn de temperatuur in de zaal verhogen, de vloer vaker schoonmaken en zon verwerende folie op de ramen aan de entreekant plaatsen.

Sportbedrijf Noordwijk

De dienstverlening van het Sportbedrijf Noordwijk is ook gemeten. Zij schoren op klantvriendelijkheid personeel en makkelijk en snel te bereiken voor vragen een 8,6. Het laagst gegeven cijfer is een 7,4 voor schoonmaak en hygiëne. Verder scoort het Sportbedrijf een 8,0 of hoger op alle onderdelen.

9 Goed Bezig Noordwijk

Goed Bezig Noordwijk werkt via de volgende JOGG-aanpak per doelgroep:

0-4 jaar

Meer en beter bewegen stimuleren

Deze leeftijdsgroep staat onder controle van de Jeugdgezondheidszorg. Zij informeren ouders over gezonde voeding en letten op het voedingspatroon van de kinderen. Goed Bezig vult dit aan met inzet op het gebied van bewegen.

4-12 jaar

Meer aandacht voor gezonde voeding

Als je gewend bent aan het nuttigen van water en gezondere voedingsopties dan hoef je later ongezonde gewoonten niet af te leren. (Er zijn voor deze leeftijd bovendien al een aantal voorzieningen die gericht zijn beweging, zoals de activiteiten van buurtsportcoaches en motorische remedial teaching.) Een van de doelen vanuit het plan van aanpak: Van de 14 reguliere PO instellingen hebben er in 2023, 7 een Gezonde Schoolvignet op het onderdeel voeding.

12-18 jaar

Aandacht voor gezonde voeding

Jongeren actief betrekken en opzoeken in het doen van activiteiten gericht op voeding en bewegen. Goed Bezig zoekt samenwerkingen om dit te behalen en bijvoorbeeld in te zetten op gezonde schoolkantines.

18-23 jaar

Inventarisatie behoefteonderzoek

Gezonde jeugd, gezonde toekomst. Gezonde keuze normaal maken. Bij deze doelgroep wordt ingezet op een gezonde leefstijl.

Gezonde omgeving

Er is veel gebeurd in de omgeving. De focus ligt de komende periode op de volgende punten: Watertappunten, beweegplekken, gezonde kantine, schooltoernooien en wijkverenigingen.

Toekomstbestendige sportverenigingen

Focus op gezonde kantines en een rookvrije sportparken. In samenwerking met Team Fit, Goed Bezig en de verenigingen. Door naast het huidige, vaak ongezonde, aanbod ook gezonde producten aan te bieden kan de klant kiezen. Hierdoor wordt gezondheid gestimuleerd en blijkt dat er een grotere doelgroep wordt aangesproken wat de omzet in kantines kan verhogen. Door kleine stappen en het positieve te benadrukken kunnen er mooie doelen worden bereikt, passend bij die vereniging.

Over 4 jaar wil Goed Bezig, samen met Gemeente Noordwijk het aantal aangesloten verenigingen laten verdubbelen.

Samen maken we gezond gewoon

Onze leefomgeving is de afgelopen decennia aanzienlijk veranderd. Overal om ons heen worden we voortdurend verleid tot veel en ongezonde voeding, we bewegen steeds minder en slapen onvoldoende. Dit wordt versterkt door het intensieve gebruik van smartphones en tablets.

Voor ouders, kinderen en jongeren is het in deze leefomgeving moeilijk om gezonde keuzes te maken. Bovendien maken sociaaleconomische factoren in het gezin zoals bijvoorbeeld armoede, werkloosheid of scheiding dat een gezonde leefstijl geen prioriteit krijgt. Het gevolg is dat één op de acht kinderen en al de helft van de volwassenen in Nederland kampt met overgewicht. Overgewicht of obesitas bij kinderen is dus niet alleen een belangrijk gevolg van fysieke aandoeningen, maar ook van ongezonde eet-, beweeg- of slaapgewoonten veroorzaakt door ongezonde omgevingsfactoren. Om overgewicht bij kinderen te voorkomen moeten we daarom hun fysieke en de sociale leefomgeving gezonder maken.

10 Subsidies

De binnensportverenigingen in de gemeente Noordwijk kunnen jaarlijks een structurele subsidie aanvragen. Voor buitensportverenigingen geldt dit niet, met deze verenigingen is afgesproken dat de velden voor 90% in de subsidie zitten. Daarnaast kunnen alle verenigingen of organisaties een incidentele subsidie aanvragen voor activiteiten, evenementen of toernooien.

Subsidiekaders beleidsregel sport

- De inwoners van Noordwijk voldoen aan de 'Nederlandse Norm Gezond Bewegen'
- De inwoners van Noordwijk een leven lang plezier beleven aan sporten en bewegen
- Sport en bewegen voor de inwoners van Noordwijk veilig, toegankelijk en bereikbaar blijft
- De hoogwaardige Noordwijkse binnen- en buitensportaccommodaties waar mogelijk meervoudig worden gebruikt
- Topsport onze economie, toerisme en onze identiteit als energieke kustplaats stimuleert
- De Noordwijkse aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig zijn.

Grondslag van de sportsubsidie

- 1 De hoogte van de subsidie is gekoppeld aan het tekort op de begroting.
- 2 Een organisatie kan in aanmerking komen voor een structurele subsidie indien deze:
 - Zonder winstoogmerk een bijdrage levert aan het geldende sportbeleid,
 - lid is van een bij het NOC*NSF aangesloten sportbond
 - ingeschreven staat in het Verenigingsregister van de Kamer van Koophandel,
 - aantoonbaar voorziet in een sportbehoefte die bestaat onder de inwoners van de gemeente Noordwijk, en
 - inzicht geeft in de relatie tussen de geheven contributie en de gevraagde subsidie, met inachtneming van de aard van de desbetreffende sport.

- 3 Een organisatie kan in aanmerking komen voor een incidentele subsidie indien deze:
- Een aanbod biedt dat is afgestemd op geldende sportbeleid en/of op de doelstellingen van andere gemeentelijke beleidsvelden;
 - sportactiviteiten organiseert waar bij voorkeur sprake is van samenwerking tussen sportverenigingen onderling en/of met andere welzijnsinstellingen.

De doelgroep voor het aanvragen van een sportsubsidie

- 1 Alle inwoners van de gemeente Noordwijk vormen de doelgroep.
- 2 Daarnaast is er bijzondere aandacht voor de volgende groepen:
 - Mensen met een beperking, lichamelijk of verstandelijk;
 - mensen met een chronische ziekte;
 - (kwetsbare) ouderen;
 - mensen (van alle leeftijden) met een zwakke fysieke en/of mentale gezondheid;
 - mensen die niet of nauwelijks meedoen in/aan de samenleving.

11 Corona

Sportverenigingen in gemeente Noordwijk toekomstbestendig

De sportverenigingen in de gemeente Noordwijk zijn de Coronacrisis goed doorgekomen. Dit door de inzet van bestuursleden en vrijwilligers van sportverenigingen, het sport- en cultuurloket en de tegemoetkomingen vanuit de overheid en de gemeente.

Voor het sportbeleid heeft de gemeente Noordwijk in juni 2021 onderzocht hoe het gaat met de sportverenigingen in Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. Dit om een goed beeld te krijgen van de effecten van Corona op de verenigingen. Het goede nieuws is dat alle verenigingen aangeven dat hun vereniging toekomstbestendig is. Daarnaast verwacht 36% van de verenigingen komende vijf jaar een groei in het ledenbestand en geeft 52% van de verenigingen aan dat ze qua ledenaantal stabiel blijven. 12% geeft aan dat ze komende vijf jaar een krimp van 10% verwachten. Geen enkele vereniging verwacht een krimp van meer dan 25%.

Afgelopen anderhalf jaar is er intensief contact geweest tussen de gemeente, het Sportbedrijf Noordwijk en de sportverenigingen. Wethouder Dennis Salman: "We hebben vanaf het begin van de Coronacrisis het sport- en cultuurloket opgezet voor alle sport en Corona gerelateerde vragen. Via dit platform communiceerden we na iedere persconferentie met de verenigingen. In het begin was dit om verenigingen te helpen met het opstellen van Coronaprotocolen en later om de versoepelingen zo soepel mogelijk te laten verlopen. Op creatieve wijze probeerden we verenigingen te helpen en soms ook te inspireren. Samen zorgden we er bijvoorbeeld voor dat binnensporten ook buiten met de juiste protocollen konden sporten en in het voorjaar van 2021 hebben we een overkapping geplaatst op sportpark Duinwetering voor binnensport- en cultuurverenigingen. Hierdoor konden verenigingen in de buitenlucht trainen en repeteren."

Van de verenigingen geeft 6% aan dat zij financieel in zwaar weer zijn gekomen. 23% geeft aan dat het niet langer had moeten duren en 71% geeft aan dat zij financieel niet in zwaar weer zijn gekomen. Dit mede door de tegemoetkomingen vanuit het Rijk en de noodfonds van de gemeente Noordwijk. De binnensportverenigingen en met name de verenigingen uit de Schelft zijn het hardst getroffen in de Coronacrisis. De binnensportverenigingen zijn daarom snel geholpen en konden alternatieve trainingen geven in de buitenlucht.

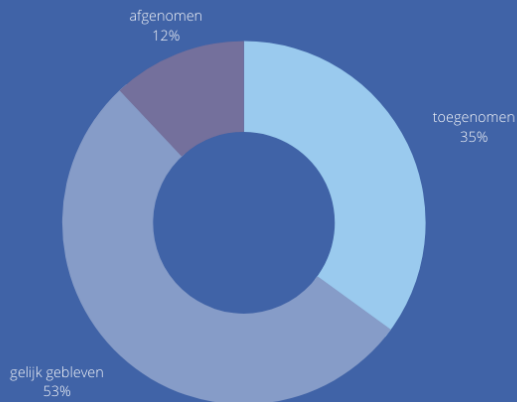
Kijkend naar de cijfers valt het op dat verenigingen waar individuele sporten worden uitgeoefend, zoals wielrennen, tennis, golf, vissen en hardlopen juist zijn gegroeid gedurende de Coronacrisis. 35% van de verenigingen geeft aan dat het ledenaantal is toegenomen en 53% geeft aan dat het gelijk is gebleven. 12% van de verenigingen kent dankzij de Coronacrisis een afname in het ledenaantal. Ook wat betreft sponsors komen de cijfers overeen: 12% van de verenigingen geeft aan dat het aantal sponsors is afgenomen. De meeste sponsors zijn dus gebleven.

SPORT & COVID-19

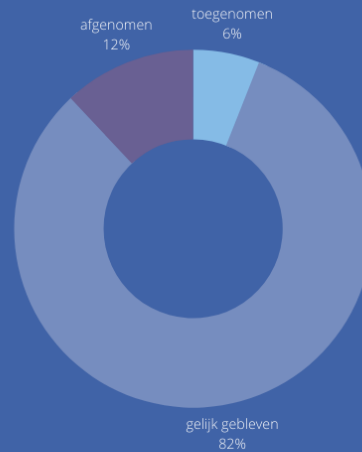

DE INVLOED VAN COVID-19 BIJ SPORTVERENIGINGEN IN DE GEMEENTE NOORDWIJK

HEEFT DE COVID-19 CRISIS INVLOED OP UW LEDENAANTAL?

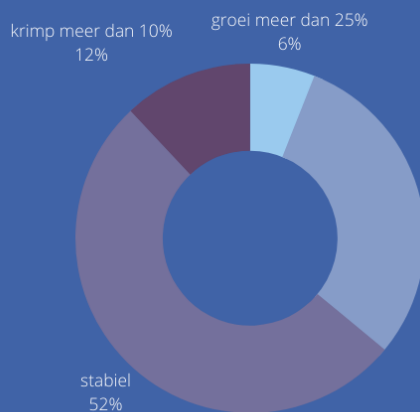
HEEFT DE COVID-19 CRISIS INVLOED OP UW SPONSOREN?

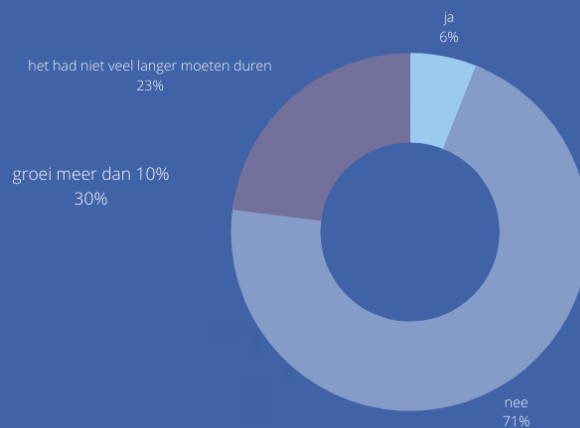
IS UW VERENIGING TOEKOMSTBESTENDIG?

WAT VERWACHT U VAN DE ONTWIKKELING VAN HET LEDENBESTAND DE KOMENDE 5 JAAR?

IS UW VERENIGING DOOR DE COVID-19 CRISIS IN ZWAAR WEER GEKOMEN?

12 Financiën

Interventies bestaand sportbeleid kosten € 58.000,-

Bestaand sportbeleid	Structurele kosten bestaand sportbeleid	Dekking
Inzet 1,6 fte buurtsportcoaches tbv sportstimulering	€ 23.000	Sportbeleid (cofinanciering Rijk)
Stimuleringsprogramma's Max vitaal en Sjors Sportief	€ 10.000	Sportbeleid
Subsidie voor versterken verenigingen	€ 10.000	Sportbeleid
Friends United	€ 15.000	Sportbeleid
TOTAAL	€ 58.000	Product Sport

Noten

- ¹ Met uitzondering van de drie gymzalen in Noordwijkerhout. (Beheert door Optisport)
- ² GGD gezondheidscijfers (2021), SROI van sport en bewegen in Noordwijk (2019), Motorische Quotiënt scans (2021), Fitheidstest (Max Vitaal 2020) en enquête sportverenigingen Noordwijk (2021).
- ³ Interviews met de sectie bewegingsonderwijs, buurt-sportcoaches, het Sportbedrijf Noordwijk, de sportverenigingen, de Sportraad Noordwijk en de medewerkers van de betrokken afdelingen binnen de gemeente Noordwijk.
- ⁴ KISS rapportage (onderzoek naar ledenaantal en sportparticipatie bij de sportverenigingen in Noordwijk 2021), GGD gezondheidscijfers (2021), Verenigingsmonitor jaarbericht (2020), Volksgezondheid en zorg: Sport op de kaart (2020) en enquête sportverenigingen Noordwijk (2021).
- ⁵ Interviews met de sectie bewegingsonderwijs, buurt-sportcoaches, het Sportbedrijf Noordwijk, de sportverenigingen, de Sportraad Noordwijk en de medewerkers van de betrokken afdelingen binnen de gemeente Noordwijk.
- ⁶ Verenigingsmonitor jaarbericht (2020), SROI van sport en bewegen in Noordwijk (2019), Brancherapport Sport: Sportaccommodaties in Nederland en de enquête sportverenigingen Noordwijk (2021).
- ⁷ Interviews met de sectie bewegingsonderwijs, buurt-sportcoaches, het Sportbedrijf Noordwijk, de sportverenigingen, de Sportraad Noordwijk en de medewerkers van de betrokken afdelingen binnen de gemeente Noordwijk.
- ⁸ GGD gezondheidscijfers (2021), Verenigingsmonitor jaarbericht (2020), Adviesrapport aangepast sporten Duin- en Bollenstreek (2021), Volksgezondheid en zorg: Sport op de kaart (2020) en enquête sportverenigingen Noordwijk (2021).
- ⁹ Interviews met de sectie bewegingsonderwijs, buurt-sportcoaches, het Sportbedrijf Noordwijk, de sportverenigingen, de Sportraad Noordwijk en de medewerkers van de betrokken afdelingen binnen de gemeente Noordwijk.

